

(Μάρτιος 2011)

Φάβας[TN]

Φαβατάς

Φαβάτος

TKA=2, 6, 1 (08/09). Η φάβα μεταφορικά χρησιμοποιείται με την έννοια της αποτυχίας αλλά και παραστάσεως, δημιουργίας, η συμπεριφοράς που δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες του κρίνοντος (κάτι ανάλογο του λαπάς σαν χαρακτηρισμός ανθρώπου). Στην Ελλ. αργκό φάβα λέγεται η καραμπόλα στο μπιλιάρδο που οφείλεται αποκλειστικά σε σκανδαλώδη εύνοια της τύχης. Πέρα από αυτά παρατηρούμε ότι Φαβατάς είναι το όνομα περιοχής στη Θήρα όπου βρέθηκε Μινωικός οικισμός, Φαβατάτα είναι χωριό της Κεφαλονιάς, και Φαβαίικα είναι χωριό της Λακωνίας. Διάφοροι Ρωμαίοι λεγότανε Fabatus όνομα που στα Ελλ. μεταφράζεται ως Φαβάτος (βλέπε τα «Περί του Ιουδαϊκού πολέμου», Βιβλ. Α, Κεφ. ΚΘ του Φλαβίου Ιωσηφου, η Josephus). Παρόμοια με το Fabatus κύρια ονόματα όπως τα Fabio, Fabianus, Fabian, Fabien(ne) και τα αντίστοιχα επώνυμα είναι παράγωγα του Λατ. faba=φάβα.

Φαϊδάς[TN]

Φαϊδαλής

TKA=3, 1 TKΘ=1,0 (08/09) και η γραφή Φαϊδαλής είναι μαντειψιά. Πιθανόν Ελληνοποίηση του Τρκ. feda= θυσία, το θυσιαζόμενο και έκφραση feda olsun ~ Δεκτό! (από εκείνον που κάνει την τελική υποχώρηση σε διαπραγματεύση). Το feda το βρίσκουμε και στη λέξη fedayeen= εθελοντές, πρόθυμοι να θυσιάσουν τη ζωή τους. Τέλος σημειώνουμε και το Τρκ. fayda= όφελος, κέρδος, πλεονέκτημα και faydali= χρήσιμος, ωφέλιμος, προσοφοφόρος, πλεονεκτικός. Στον ΤΚΚΕ οι Feda είναι 6 οι Fayda 0 και οι Faydali 14.

Φαϊκ

Φαϊκογλου

TKA=TKΘ=0,0 αλλά TK Ξάνθης=2, 6 συμπεριλαμβανομένου και του Αχμέτ Φαϊκογλου, τέως βουλευτή ΠΑΣΟΚ, ο οποίος κατέβηκε ανεξάρτητος το 2006 και τάραξε τα νερά δηλώνοντας ότι η μειονότητα της Θράκης «και σαν φυλή και σαν θρησκεία ανήκει στην Τουρκία». Αραβογενές Τρκ. faik=(1) ανώτερος (2) έξοχος, υπέροχος, θαυμάσιος, άριστος. Στον ΤΚΚΕ Faik=1 και Faikoğlu=6.

Φαϊντάς

Φαϊτάς

Φάκας

Φακλής

Φακαλής

TKA=1 (08/09). Μάλλον η αρχική μορφή του Φαϊδάς, βλέπε επώνυμο.

TKA=14 (08/09). *****

TKA=23, 11, 4 (07/09). Στα Οθ. το Αραβογενές fak σήμαινε παγίδα και στα Τρκ. το (σπάνιο) fakli δείχνει να είναι λανθασμένη γραφή του farkli=διαφορετικός. Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε το 7 Fak, 0 Fakli, 1 Farkli και 0 Fakali (faka=φτώχεια). Το Φάκας δείχνει να βγαίνει από το fak, το Φακλής ετυμολογείται και αυτό από το fak αλλά ίσως να είναι παραλλαγή του farkli. Το Φακαλής μάλλον είναι Ελληνοποιημένη

	μορφή του Φακλής, επηρεασμένη από την λέξη φάκα. Σημειώνουμε και το Αλβ. fake=φάκα.
Φακάζης	TKA=5 (07/09). *****
Φακιάς	TKA=2 (07/09). Ίσως από το Αλβ. faqë/fakja, με βασική σημασία μάγουλο αλλά και πρόσοψη, πρόσωπο/μούτρα (μεταφορικά), με κατέβασμα τόνου. Ετυμολογικά άσχετο δείχνει το Αραβογενές Oθ. fakia= κακοτυχία, συμφορά δοθέντος ότι αντίστοιχο επώνυμο στον ΤΚΚΕ δεν υπάρχει.
Φακίνος[TN]	TKA=85+. Στα Σερβ. fakin= κατεργαράκος, αλάνι, αλητάκι, παιδί του δρόμου [MT]. Αλλά στα Ιταλικά έχουμε τα επώνυμα FACCHIN , FACCHINETTI. FACCHINI, FACCHINO , και FACHIN που ετυμολογούνται από το facchino= χαμάλης, αχθοφόρος και ετυμολογείται με τη σειρά του από το Αραβικό faqih=ιεροδικαστής, εν συνεχεία σήμαινε τελώνης, και όταν ήρθαν καιροί χαλεποί και οι τελώνηδες υποχρεώθηκαν εκ των πραγμάτων σε χειρωνακτική εργασία, αχθοφόρος! Με όλο το σεβασμό προς τον [MT] και το έργο του, προτιμώ τη δεύτερη ρτυμολογία.
Φακίρης Φακίρογλου	TKA=14, 4 (07/09). Το φακίρης στα Ελλ. έχει υιοθετηθεί με την έννοια του Ινδού ασκητή αλλά στα Τρκ. το Αραβογενές fakir βασικά σημαίνει φτωχός, ενδεής (από το fakr=φτώχεια, ένδεια). Όπως δείχνει και το Φακίρογλου, μερικοί τουλάχιστον από τους εν Ελλάδι φακίρηδες πρέπει να κληρονομήσανε το επώνυμό τους από τους γείτονες. Στον ΤΚΚΕ οι Fakir είναι 28 ο Fakiroğlu ένας και μόνος.
Φακορέλλης [TN]	TKA=2 (12/10). Ίσως από το Ιταλ. fago=οξυά αλλά αυτό είναι ένα μεγάλο ίσως. Μάλλον άσχετο παρά τις ομοιότητες το Αλβ. faqor(e) = πλατσουκωτό μποθκάλι/παγούρι ρακής
Φαλιάς	TKA=10 (08/09). Πιθανόν μητρωνυμικό, από το Γαρουφαλιά. Κάποιες ομοιότητες με το φάλιος/φαλιός= λευκός, βλέπε και επώνυμο Βάλας αλλά και το Φαλέας ο Χαλκηδόνιος (όνομα φιλοσόφου από τη Χαλκηδόνα, αποικία των Μεγαρέων, ο οποίος έζησε τον 5° αιώνα π.Χ.).
Φαλιάγκας	TKA=11 (08/09). Στο διαδίκτυο εμφανίζεται και το Φαλιάνγκας. *****
Φαλίδας[TN]	TKA=22, 4 (08/09). Ίσως από το φαλίδο=φαλίδωμα=ραφίδωμα= δέσιμο του πανιού ιστιοφόρου με λεπτό σκοινί στην βαρδατέντα [ΣΤ].
Φαλλίδας	
Φαλιέρος	TKA=23,3,2 (08/09). Ο Μαρίνος Φαλιέρος (1397-1474) ήταν βενετικής καταγωγής ποιητής που γεννήθηκε και έζησε στην Κρήτη. Η οικογένειά του, οι Falier εγκαταστάθηκαν στην Κρήτη το 1211. Το επώνυμο ίσως σχετίζεται με το Ιτ. Faleri/Falerio (όπως, π.χ., το Venier θεωρείται παραλλαγή του Venerio) και το 1120 ο Bonifacius Falerius εκλέγεται επίσκοπος στη Βενετία. Σημειώνουμε και τους Vitale Faliero (?-1095, 32 ^{ος} δόγης της Βενετίας), Ordelafo Faliero (γιό του Vitale, ?-1117,
Φαλιέρας	
Φαλιέρης	

Φάλλας
Φαλλής
Φάλλιας

34^{ος} δόξης) και Marino Faliero (1274-1355, 55^{ος} δόξης της Βενετίας) που αποκεφαλίστηκε 7 μήνες μετά την ενθρόνισή του.

TKA=1,2,1. Τα επώνυμα αυτά είναι σπάνια και παρά τις ομοιότητές τους δεν έχουν υποχρεωτικά την ίδια ετυμολογία. Οι πιθανές ρίζες είναι πολλές και λίγο πολύ ισοδύναμες. Συγκεκριμένα

- Ο [ΔΣ] ετυμολογεί τα Φάλλης, Φάλλιας (αλλά και Φαλλιάς) από το Τρκ. fal=(1) μοίρα, τύχη, πεπρωμένο, ριζικό (2) διάβασμα της μοίρας (βλέπε και Φαλτζής). Αντίστοιχο επώνυμο στους Τρκ. TK δεν μπόρεσα να βρώ
- φάλης=φαλής=φαλλός [ΔΔ]
- φαλιός=φάλιος=λευκός
- φάλ(λ)η=φάλ(λ)αινα
- φαλός= ο λάμπων, ο λευκός και μιλώντας για κεφάλια το άτριχο (εξ ου και φαλακρός)
- Στα Αλβ. fala=χαιρετίσματα, falas=falë= (1) δωρεάν, τζάμπα (2) σε πολύ χαμηλή τιμή ενώ falës=(1) γενναιόδωρος, μεγαλόψυχος, ελεήμων, συγχωρών (2) πιστός, λάτρης, προσκυνητής falje= συγνώμη, συγχώρεση, αμνηστεία και fall= τπ διάβασμα της μοίρας, η μαντεία.

Ατυχώς με τα δεδομένα που έχω όλες οι μαντεψιές κατά τη γνώμη μου είναι εξ ίσου επισφαλείς.

Φαλλιέρος
Φαλλιέρας
Φαλτζής

TKA= 11, 4 (08/09). Βλέπε επώνυμο Φαλιέρος.

TKA=0, TKΘ=1 (08/09). Στα Τρκ. fal=μοίρα, τύχη, πεπρωμένο, ριζικό και falci= αυτός που διαβάζει τη μοίρα (στα χαρτιά, στην παλάμη, στα κατακάθια του καφέ και παρόμοια). Ένας και μοναδικός Falci στον ΤΚΚΕ.

Φάνης
Φανής

TKA=44 (07/09). Ο [MT] γράφει Φανής και το ετυμολογεί από το Οθ. fânî= νεκρώσιμος, θνητός. Για τον [RT] fânî= πρόσκαιρος, εφήμερος, βραχύβιος ενώ σύμφωνα με το [TE] fânî= πρόσκαιρος, μεταβατικός, διαβατικός (2) θνητός, φθαρτός, εφήμερος. Η ετυμολογία από τα Τρκ. δείχνει να έχει μία δόση αλήθειας (τέσσερεις Fani στον ΤΚΚΕ) αλλά πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν την πιθανότητα να είναι μητρωνυμικό δοθέντος ότι το Θεοφάνης εμφανίζεται με τη μορφή Φανή στο θηλυκό (π.χ., Χαλκιά) και μάλλον σπάνια, Φανής στο αρσενικό, (π.χ., Δημητρίου, ανώτερος αστυνομικός στην Κύπρο). Τέλος η Τρκ. ετυμολογία μάλλον είναι άσχετη με το Φάνης που δείχνει να είναι η πιο κοινή μορφή του επωνύμου.

Φάντης

TKA=31 (07/09). Ο [ΑΚΛ] γράφει Ιτ. fante<infante=παιδί. Σωστό μεν, ελλιπές δε. Η ΙνδοΕυρωπαϊκή ρίζα bha= μιλάω (βλέπε φημί,

προφήτης, δυσφημώ και παρόμοια) είναι η ρίζα και διαφόρων Λατινογενών λέξεων όπως affable, ineffable, infant (infante=(μη ομιλών, μικρό παιδί), infantry (πεζικό, από το infante=νεαρός άντρας), fantassin=πεζικάριος. Αν λοιπόν συμβουλευτούμε το [DEG] θα διαβάσουμε ότι από το 12^ο αιώνα και μετά fante= (1) πεζικάριος (2) υπηρέτης, υπηρέτρια (3) (από το Λατ. fari=ομιλείν) ικανός να σκεφτή και να μιλήσει. Δοθέντος ότι ο Φάντης της τράπουλας λέγεται και βαλές (Γαλλ. valet= υπηρέτης) και στα Αγγλικά λέγεται jack (πολλαπλές σημασίες μία από τις οποίες είναι εργάτης για επίπονες δουλειές), νομίζω ότι οι ετυμολογικές επιλογές για το επώνυμο φάντης είναι οι

- (1) Υπηρέτης
- (2) κάποια έννοια που ταιριάζει στον φαντη της τράπουλας (π.χ., έγινε φάντης, δηλαδή άφαντος, εξαφανίστηκε, άντε να τον βρής)
- (3) στρατιώτης.

Φανφάνης

TKA=3 (07/09). Κατά τον [ΔΤ] από το Οθ. fanfan=χωρίς δόντια το οποίο ο [RT] αποδίδει ως (1) ακαταλαβίστικη ομιλία που προσομοιάζει με βόμβο, τιτίβισμα πουλιών η κραυγές πιθήκων (2) τρόπος ομιλίας γερο-φαφούτη. Στους ΤΚΚΕ, ΤΚΚΑ και ΤΚ Σμύρνης επώνυμο Fanfan δεν υπάρχει. Υπάρχει όμως η οικογένεια Φανφάνη, αρχικά από την Αδριανούπολη που μετά την «ανταλλαγή» μετώκησε στη Θράκη και είχε καθοριστικό ρόλο στον τοπικό τύπο. Οι Γαλλομαθείς ας λάβουν υπ' όψιν και το fanfan=enfant (αφαίρεση του en και ηχητικός αναδιπλασιασμός του fant), παρελθούσης χρήσεως μεν, παρόν δε στον κινηματογραφικό τίτλο Fanfan la Tulipe, 1952.

Φαράκλας

Φαρακλός

TKA=4,3 (11/09). Μορφές των Καράφλας και Φαλακρός με αντιμετάθεση συμφώνων όπως στο φαλάκρα→καράφλα. Πράγματι στον [ΔΔ] διαβάζουμε φαράκλα=φαλάκρα και φαρακλός=φαλακρός.

Φαράκος

TKA=22 (07/09). Ίσως υποκοριστικό. Βλέπε Φάρος αλλά και το Αλβ. farë= σπόρος (περισσότερα στο Φάρος) σε συνδυασμό με το επώνυμο Σπορίδης (TKA=20).

Φαρακούκης

Φαρασαλής

Φαρασλής

Φαράσογλου

Φαρασόπουλος

TKA= 3 (07/09). Αλβ. farëkuq=κοκκινόσπορος, με κόκκινους σπόρους.

TKA= 2,3,5,20 (07/09). Στα Τρκ. faras= φαράσι αλλά εκφράσεις του τύπου faras gibi σημαίνουν πολύ φαρδύ στόμα. Οι Faras του ΤΚΚΕ είναι 4. Ας σημειωθεί ότι στη Τρκ. υπάρχουν διάφορα χωριά με τα ονόματα Fara[s/ş] , Fara[s/ş]a, Fara[s/ş]dere, Fara[s/ş]deresi, Fara[s/ş]köy και Fara[s/ş]köyü οπότε τα Φαρασαλής και Φαρασλής μπορεί να είναι Εθνικά. Τέλος η λέξη φαρί=άλογο, ιδίως πολεμικό, ετυμολογείται από το Αραβ. faras [ΤΦ].

Φαράντος	TKA= 19, 20., 13. 4, 7 (11/09). *****
Φαραντατος	
Φαραντάκης	
Φαράντζος	
Φαραντούρης	
Φαραστέλης	TKA=3 (07/09). *****
Φαραώ	TKA=7, 8. Ονομα ασυνήθιστο αλλά ετυμολογία προφανής
Φαραός	
Φαρδέλ(λ)ας	TKA=16, 2, 6 (07/09). Fardella είναι ένα σχετικά κοινό Ιτ. όνομα και ο πιο γνωστός είναι ο Enrico Fardella που γεννήθηκε (1821) και πέθανε (1882) στο Τραππάνι (Σικελία). Συμμετέσχε σε διάφορα αυτονομιστικά και επαναστατικά κινήματα, πολέμησε στην Κριμαία και στην Αμερική (εμφύλιος) όπου και του δόθηκε ο βαθμός του στρατηγού. Στα Ιτ. fardello= μπόγος, δέμα, φορτίο, άχθος (παρόμοιο με το Γαλ. fardeau και τα Ισπ. fardel/fardo).
Φαρδέλης	
Φαρδέλ(λ)ος	
Φαρμάκης	TKA=100+ (08/09). Η λέξη φάρμακον εμφανίζεται στην Οδύσσεια με την έννοια (1) γιατρικό με ένα και μόνο συστατικό, χωρίς επεξεργασία (2) βότανο, φυτό ιατρικής η μαγικής χρήσεως. Εξ ου και το Τοπωνύμιο Φαρμακούσσα, Φαρμάκω η Φαρμακονήσι (ΒορειοΑνατολικά της Λέρου). Η λέξη βέβαια έχει αποκτήσει τη σημερινή έννοια (παρασκεύασμα ιατρικής χρήσεως), του δηλητηρίου (φαρμάκι) και μεταφορικά ουσίας η καταστάσεως πικρής η δυσάρεστης στο έπακρο. Ανάμεσα στους διάφορους Φαρμάκηδες σημειώνουμε τον Λαλαίο (άρα Μουσουλμάνο, Αρβανίτη και Μοραΐτη) Αλή Φαρμάκη γνωστό από τη σχέση του με τους Κολοκοτρωναίους. Όταν το 1808 ο Φαρμάκης έρχεται σε σύγκρουση με τον Βελή (γιό του Αλή Πασά) ο Θ. Κολοκοτρώνης επιστρέφει στο Μοριά για να συνδράμη τον Αλή Φαρμάκη. Μετά από ένα μήνα άκαρπης πολιορκίας ο Βελή υπόσχεται αμνηστία στον Φαρμάκη αν του παραδώσουν τον Κολοκοτρώνη. Ο Φαρμάκης αρνείται, η πολιορκία συνεχίζεται και τελικά ο Φαρμάκης και ο Βελή φτάνουν σε συμφωνία που επιτρέπει στον Κολοκοτρώνη να γυρίσει στα Επτάνησα. Ο Κολοκοτρώνης γράφει ότι ο Φαρμάκης ήταν μαυρουδερός και κίτρινος και γι' αυτό τον λέγανε Φαρμάκη [ΣΚ].
Φάρος[ΤΝ]	TKA=24 (07/09). Ο [ΑΚΛ] γράφει «αρβ. far=σπόρος (εξ ου και φάρα)». Τα δικά μου λεξικά λένε ότι στα Αλβ. far=φάρος και farë= (1) σπόρος (2) σπέρμα (3) απόγονοι, σόι, μέλη εκτεταμένης οικογενείας (3) γένος, φάρα, είδος, ράτσα (4) προζύμι (5) Ειρωνική χρήση σε φράσεις του τύπου «από τέτοια φάρα+(ουσιαστικό).....». Νομίζω λοιπόν ότι είναι καλύτερα να επιστρέψουμε στον Ελληνικώτατο φάρο. Σημειώνουμε

	το Φάρο της Σίφνου, της Ικαρίας, της Μεσσηνίας (σήμερα Μαραθόπολη) και της Λακωνίας (παλαιότερα Αλαήμπης).
Φαρουγγίας	TKA=3(07/09) *****
Φαρούντζας	TKA=3 (07/09) *****
Φαρούπος	TKA=24 (07/09) *****
Φαρφαράς	TKA=17 (07/09). Ο [ΔΤ] γράφει farfara= πολυλογάς και ο [RT] farfara= πολυλογάς, φαφλατάς, καυχησιάρης. Ένας και μόνος Farfara στον ΤΚΚΕ.
Φαρφουής	TKA=1 (09/09). Φαρφουρί κάποτε λεγότανε η πορσελάνη από την Κίνα, λέξη που χρησιμοποιούνταν με τοπικές παραλλαγές όσον αφορά στη μορφή στη Βουλγαρία, Ρουμανία, Πολωνία και Ρωσία. Η λέξη ετυμολογείται από το Οθ. fağfur= (1) αυτοκράτορας της Κίνας (2) πορσελάνη. Το fağfur θεωρείται δάνειο από τα Περσικά, fagfur, λέξη που η παλαιότερη μορφή της (rakpur και rakur) εμφανίζετα ως πακούριος στα γραπτά του Προκοπίου (6 ^{ος} αιώνας). Το fagfur θεωρείται η μετάφραση στα Περσικά του τίτλου του Κινέζου αυτοκράτορα (γιός του Ορανού), βλέπε Berthold Laufer, The beginnings of porcelain in China, Volume 15, issue 2, page 126, a Google book. Το τι σχέση έχει η δική μας Φαρφουή με την πορσελάνη (επαγγελματική, εμφανίσεως, κοινωνικής θέσης, ...) το αφήνω στη φαντασία του αναγνώστη.
Φασίλης	TKA=30 (08/09). Το επώνυμο εμφανίζεται και ως Φασιλής. Κατά τον [MT] από το fasıl= διαχωρισμός η το fâsil= λανθασμένος, χαλασμένος ενώ σύμφωνα με τον [RT] fasıl= (1) κεφάλαιο (βιβλίου), παράγραφος (2) κονσέρτο με όλο το πρόγραμμα στο ίδιο μακάμι (μουσικό δρόμο) (3) εποχή του έτους (4) πράξη (θεατρικού έργου) (5) κουτσομπολιό, συκοφαντία (6) λύση (7) ο διαχωρίζων, ο διαιρών και faslı=Μαροκινός. Τρείς Fasıl στον ΤΚΚΕ. Σημειώνουμε ότι σύμφωνα με διάφορες ιστοσελίδες το Αρ. fashıl (Αγγλική γραμματοσειρά) σημαίνει αποτυγχάνω αλλά αντίστοιχο επώνυμο στον ΤΚΚΕ δεν βρήκα. Επίσης, σύμφωνα με τον [RT] feşel (από το Αρ. fashıl) = άτακτος, σκανδαλιάρης άνθρωπος μικρής αξίας/χρησιμότητας. Στον ΤΚΚΕ οι Feşel είναι 2.
Φασλής	TKA=4, (08/09). Fas στα Τρκ. λέγεται το Μαρόκο και Faslı= ο Μαροκινός (βλέπε και Φάσσος). Στον ΤΚΚΕ, ΤΚΚΑ, ΤΚ Αγκυρας και ΤΚ Σμύρνης συνδρομητής Faslı δεν υπάρχει. Υπλαρχει όμως ένας Mehmet Faslı στα κατεχόμενα της Κύπρου σύμφωνα με την Kibris gazetesi (26/4/07).
Φάσσος	TKA=8. Σύμφωνα με τον [ΔΣ], «Φάσσος < λέξ. τουρκ. = ο καταγόμενος από την πόλη Fas του Μαρόκου». Το Φάσσος είναι όνομα της Ελλ. μυθολογίας (γιός του Λυκάονα, μυθικού βασιληά της Αρκαδίας και

εγγονός του Πελασγού. Φάσσα στα αρχαία/καθαρεύουσα σημαίνει περιστέρι, φάσσα και φασσοπεριστέρι= αγριοπερίστερο, φάσσα και φασσοχόρταρο= όνομα φυτού[ΔΔ,ΤΣ]. Φάσις/Φάσιος ήταν για τους αρχαίους το όνομα του ποταμού Ριονι (στη Γεωργία) στις όχθες του οποίου είχε χτιστεί η Κολχίδα (εξ ου και Φασιανός πουλί πο πρωτοσυνάντησαν εκεί). Οσον αφορά στα Τρκ./Οθ.:

- Fas= (1) το Μαρόκο (2) η πόλη Fez. Fasli= ο Μαροκινός
- Fas (από το Γαλλ. face)= το πρόσωπο όταν το κοιτάζουμε στα μάτια, σε αντίθεση με το προφίλ.
- fas = πολύτιμος λίθος επεξεργασμένος και έτοιμος να χρησιμοποιηθή σε κόσμημα
- faş = κοινό μυστικό, μυστικό που διαδόθηκε προς όλες τις δυνατές καταυθύνσεις

Μάλλον άσχετο με το επώνυμο είναι το Αλβ. fasho=fashë= (1) λουρίδα υφάσματος, επίδεσμος (2) ανάπαυση, ησυχία, ξενοιασιά [ΟΑ]. Το αν το Φάσσος είναι Ελληνοποίηση του Φασλής, αν προέρχεται από κάποια άλλη Τρκ. λέξη (π.χ., κάποιος που διαδίδει όποιοι μυστικό γνωρίζει) η Ελλ. προελεύσεως, το αφήνω στην κρίση του αναγνώστη. ΤΚΑ=100+ (07/09). Ο [ΑΚΛ] το ετυμολογεί από το Ιτ. fatura=φτιάξιμο.

Φατούρος

Τα δικά μου λεξικά λένε:

- φατούρα= τιμολόγιο, λογαριασμός, λίστα εμπορευμάτων, τιμών και χρεώσεων [ΔΔ].
- fattura= (1) κατασκευή (2) ποιότητα κατασκευής, δεξιοτεχνία, μαστοριά (3) μαγική τέχνη, ξόρκια (4) τιμολόγιο
- fatturo = (1) νοθεύω (κρασί) (2) κόβω τιμολόγιο (απαρέμφατο fatturare).

Το φατούρα χρησιμοποιείται και με την έννοια του κόστους εργασίας σε αντιδιαστολή προς το κόστος υλικών (οικοδομή και παρόμοια).

Τελικά το αν ο φατούρος είναι δεξιοτέχνης εργάτης, δεξιοτέχνης σε βαθμό μαγείας της κρασονοθείας η δημιουργός μαγικών τιμολογίων το αφήνω στην κρίση του αναγνώστη.

Ας σημειωθεί ότι ο [ΔΤ] ετυμολογεί το Φατούρος από το Τρκ.

fatir=δημιουργός αλλά το Αραβογενές Οθ. Fatir σημαίνει

Δημιουργός/Θεός, [RT], είναι ένα από τα 99 ονόματα του Αλλάχ και δεν απαντάται σαν επώνυμο στον ΤΚΚΕ.

Φαχίδης[TN]

ΤΚΑ=2, ΤΚΘ=1 (07/09). Ο [ΑΚΛ] γράφει fahis=ανήθικος. Σωστό αλλά ελαφρά ανορθόγραφο και ελλιπές. Σύμφωνα με τα [TE, RT] το Αραβογενές fahis σημαίνει (1) υπερβολικός, υπέρμετρος (2) (γραμματιζόμενο) άσεμνος, αισχρός, ανήθικος. Ατυχώς όμως ΕΛΛ.

Φαχούρης[TN]

Φαχουρίδης
 Φαχιρίδης
 Φαχορίδης
 Φαχούρι

επώνυμο Φαχής δεν δείχνει να υπάρχει και στον ΤΚΚΕ δεν υπάρχει ούτε ένας Fahış. Ίσως το Φαχίδης να είναι απλοποίηση του Φαχιρίδης ΤΚΑ=1,8,1,1,0 ΤΚΘ=0,14,7,0,2. Ο [ΔΤ] ετυμολογεί τα δύο πρώτα από το fahur= καυχηματίας. Σε γενικές γραμμές η Τρκ. έχει τις Αραβογενείς λέξεις Οθ./Τρκ. fahr= δόξα, περηφάνεια, διάκριση,εξοχότητα, fahir= fahr και έκφραση fahir âlem~ η δόξα της οικουμένης= ο Προφήτης, fahir=(1) ένδοξος, μεγαλοπρεπής, λαμπρός, υπέροχος (2) καυχησιάρης, κομπαστής (3) χουρμάς χωρίς κοκούτσι (4) καμήλα με μεγάλα βυζιά (5) (σαν κύριο όνομα) αξιέπαινος, αξιοθαύμαστος, ένδοξος fahir= (1) καυχησιάρης, αλαζόνας, υπερόπτης (2) μεγάλος ογκώδης, ευμεγέθης. Στον ΤΚΚΕ δεν υπάρχει ούτε Fahur ούτε Fahir αλλά το Φαχούρι είναι εν χρήσει Αραβικό επώνυμο στο Λίβανο και την Παλαιστίνη (π.χ., ο Αμζάντ Φαχούρι της Αλ Ακσα που σκοτώθηκε το 2004).

Φέβρης

ΤΚΑ=2 (08/09). Ο [ΔΤ] γράφει Φεβρης και το ετυμολογεί από το Τρκ. fevri= βιαστικός, οξύθυμος. Το διαδίκτυο λέει Φέβρης (όταν υπάρχει τόνος) και σύμφωνα με τον [RT] το Αραβογενές γραμματιζούμενο fevr=βιασύνη, σπουδή, πρεμούρα και fevri=γρήγορος, αιφνίδιος, παρορμητικός, ενστικτώδης. Στον ΤΚΚΕ δεν υπάρχει ούτε Fevr ούτε Fevri, το fevr και το fevri είναι ετυμολογικά ταυτόσημα, η απόδοση [ΔΤ] και η απόδοση [RT] δεν διαφέρουν στα ουσιώδη. Η θέση του τόνου πάντως (Φέβρης) κολλάει κάπως καλύτερα με το fevr.

Φείδαρης

Φείδαρος

ΤΚΑ=0, 1 (11/09) αλλά αναφορές στο Φείδαρης στο διαδίκτυο. Φείδαρης είναι το όνομα ποταμού, επίσης γνωστού με τα ονόματα Ταυρωπός, Μέγδοβας και Εύηνος. Το όνομα Φείδαρης οφείλεται στις συνεχείς αλλαγές κατευθύνσεως (λεγότανε και Καμπύλος). Το επώνυμο Φείδαρος δείχνει μεγενθυντικό.

Φειδάς

Φειζίδης

ΤΚΑ=47. Μάλλον επαγγελματικό, όπως και το Αβδελλάς. ΤΚΑ=4 (08/09) αλλά και ένας Φειζά και ένας ΦΕΙΖΑΗ. Το Αραβογενές Τρκ. feyiz η feyz= (1) αφθονία, ευημερία, παραγωγικότητα, γονιμότητα (2) η πνευματική και εμπνέουσα δύναμη του χαρισματικού ανθρώπου (3) δύναμη (3) πλουσιοπάροχο δώρο, το feyzi= ότι σχετίζεται με την ευλογία του Θεού, και το Feyzi είναι κύριο όνομα με έννοια παράλληλη του feyz. Στον ΤΚΚΕ Feyz δεν υπάρχουν αλλά οι Feyiz είναι 13 και οι Feyzi 5.

Φέκας

Φέκκας

ΤΚΑ=11,0 ΤΚΘ=6, 2. (07/09). Ο [ΔΣ] γράφει «Φέκκας < λέξ. τουρκ. = ο διαχωρισμός, η αποδέσμευση» και πράγματι το γραμματιζούμενο Αραβογενές Τρκ. fek= (1) αποκοπή, ρήξη, αποσύνδεση, απόσπαση, αποχωρισμός, διαχωρισμός (2) επίλυση (δυσκολίας, προβλήματος, δύσκολης κατάστασης). Το πρόβλημα είναι ότι Τρκ. επώνυμο Fek η παρόμοιο δεν μπόρεσα να βρώ.

Φελέκης	TKA=42 (07/09). Ο [ΔΤ] γράφει felek=ουράνιος και ο [ΑΚΛ] felek=τύχη. Κατά κάποιον τρόπο έχουν και οι δύο δίκη. Σύμφωνα με τον [RT] felek= (1) στερέωμα, ουρανός, η ουράνια σφαίρα της Πτολεμαϊκής αστρονομίας (2) μοίρα, πεπρωμένο, γραφτό (3) felek= felenk= (από το Ελλ. φαλάγγιο η κατρακύλι)= ξύλινος κύλινδρος για τη μετακίνηση πλοίου. Οι Felek του ΤΚΚΕ είναι 45.
Φελεμέγκας Φελεμέγκος Φελλαχίδης	TKA=13,1 (08/09). Στα Τρκ Felemenk= Φλαμανδία, Ολλανδία. Στον ΤΚΚΕ πάντως ούτε Felemenk ούτε Felemenkli δεν βρήκα. TKA=TKΘ=1. Ο [ΔΤ] γράφει Φελαχίδης και το ετυμολογεί από το fellâh=καλλιεργητής η το felâh=καταστροφή. Ο [RT] απεναντίας γράφει felâh= (1) ευημερία, προκοπή, ευτυχία (2) απελευθέρωση, λύτρωση και fellâh= Αραβας αγρότης η αγροτικός εργάτης, Αραβας χωριάτης, Αραβας, Νέγρος. Τέλος στα Ελλ. φελλάχος= ιθαγενής αγρότης της Αιγύπτου [ΔΔ]. Το Τρκ. επώνυμο felâh είναι σπάνιο και το fellâh σπανιότερο και έρευνα στους Τρκ. ΤΚ δείχνει, (1,0) στον ΤΚΚΕ, (1,0) στον ΤΚΚΑ, (0,1) στην Αγκυρα και (2,0) στη Σμύρνη. Επειδή όμως το επώνυμο γράφεται με δύο λάμδα μάλλον είναι παράγωγο του φελλάχος και ίσως μας ήρθε κατ' ευθείαν από τα Αραβικά.
Φελούκας Φελουκατζής	TKA=27, 7 (07/09). Οι [ΜΤ, ΑΚΛ] το ετυμολογούν από το φελούκα= είδος βάρκας) και ο [ΑΚΛ] δυνδέει τη φελούκα με την Ιτ. λέξη feluka. Ενώ το κάπως πιό προσεγμένο [ΙΜΤ] γράφει φελούκα ← Ιτ. feluca ← Γαλλ. felouque ← Αρ. feluka ← (ίσως) το Ελληνιστικό εφόλκιον= βαρκάκι που ρυμουλκείται από το καράβι.
Φενερλής Φενερίδης Φενερλίδης Φενερτζιάν	TKA=15, 4,, 1, 1 (08/09). Το Τρκ. fener (από το Ελλ. φανάρι) σημαίνει φανάρι (σπιτιού, δρόμου) αλλά και φάρος (όπως, π.χ., στο όνομα της Fenerbahçe). Fener (με κεφαλαίο F) ήταν και η συνοικία όπου κατοικούσε η Χριστιανική αριστοκρατία της Πόλης. Οπότε: <ul style="list-style-type: none"> • Fenerli=Φαναριώτης (π.χ., ο Μαυροκορδάτος). • fenerli= (αργκό) ο έχων μακρυνά γενειάδα • fenerci= φαροφύλακας, ο τύπος που άναβε τα φανάρια των δρόμων (φανοκόρος), φαναρτζής. Δέκα Fenerli στον ΤΚΚΕ.
Φέντας[ΤΝ] Φέντος	TKA=0,0 TKΘ=2, 1 (08/09). Κατά τον [ΔΣ] από το Τρκ. feda=θυσία, το θυσιαζόμενο , βλέπε επώνυμο Φαΐδας για λεπτομέρειες. Η θέση του τόνου είναι προβληματική και το πρόβλημα θα λυνότανε αν η ρίζα ήτανε fend=fent= τέχνασμα, κόλπο, παγίδα, κομπίνα, προσπάθεια εξαπατήσεως, προσποίηση. Στον ΤΚΚΕ και ΤΚΚΑ δεν βρίσκουμε ούτε Fend ούτε Fent. Στον ΤΚ Αγκυρας όμως οι Fent είναι 13 και στον ΤΚ Σμύρνης 2. Ο αναγνώστης ας διαλέξει.
Φεντούρης	TKA=8 (08/09). *****

Φεραδούρος[TN] ΤΚΑ=10 (09/09). Ο [ΔΣ] γράφει «Φεραδούρος < βενετσ. ουσ. ferradore < ρήμ. ferrare (= στερεώνω με σίδερα) = σιδεράς». Ο [PR] όμως γράφει ferrare= (1) πεταλώνω (2) συνδέω η περιδένω/καλύπτω με σίδερα και ferratura= (1) πετάλωμα (2) πέταλο. Συχνά βέβαια ο σιδεράς ήτανε και ο πεταλωτής οπότε το αν ο Φεραδούρος ήτανε σιδεράς η πεταλωτής δεν έχει μεγάλο ενδιαφέρον.

Φεράλδης ΤΚΑ=2 (11/09). Ο [MT] γράφει οτι ένας από τους πρώτους οικιστές του Πειραιά μετά την επανάσταση του 21 ήταν ο Γάλλος υπήκοος Φεράλδης. Στην ιστοσελίδα [IFN1] διαβάζουμε ότι το Feraldi είξαι παραλλαγή του Faraldi, κατά τα φαινόμενα από το κύριο όνομα *Faraldus* από το Γερμανικό *Farawald* το οποίο προέρχεται από το *fara* = οικογένεια, κτήματα άρχοντα, φέουδο και *wald* = κυβερνάω και σήμαινε ο επικεφαλής της οικογενείας η της κοινότητας. Τα περί *wald* επαληθεύονται από τον [CW] (ΙΕ ρίζα *wal*=είμαι ισχυρός και Γερμανικό *waldan*= άρχω, κυβερνάω) αλλά *fara* (η κάτι ισοδύναμο) με την παραπάνω έννοια βρήκα μόνο στα Αλβανικά με τον [VO] να ετυμολογεί τη λέξη από το σπόρος/σπορά/σπέρμα. Η ίδια ιστοσελίδα συνδέει το Faraldi με το μεσαιβωνικό, Γερμανικής προελεύσεως, Γαλλικό κύριο όνομα *Fallard* για του οποίου το έτυμο και τη σημασία δεν γνωρίζω.

Φερέκος ΤΚΑ=2, 14, 2 (08/09). Ο [ΔΤ] θεωρεί ότι έχει την ίδια ετυμολογία όπως το Φερίκογλου (βλέπε επώνυμο) και μάλλον έχει δίκηο.

Φερεκίδης

Φερεκύδης

Φερετζάκης

Φερετζάνης

ΤΚΑ=3, 1 (08/09). Αραβογενές Οθ. *ferace=fereci*= (1) ελαφρύ πανωφόρι που φορούσαν οι γυναίκες στην Τρκ. όταν βγαίνουν έξω (2) πανωφόρι που φορούσε ο ουλεμάς (διδάκτωρ της Ισλαμικής Θεολογίας) κατά τη διάρκεια ιεροτελεστίας. Το *ferace/fereci* είναι η ρίζα της λέξης *φερετζές*= καλύπτρα του προσώπου. Αντίστοιχο Τρκ. επώνυμο στον ΤΚΚΕ δεν βρήκα.

Φερέτης[TN] ΤΚΑ=12, 16, 6. Ο [ΔΣ] ετυμολογεί το Φερέτος ως υποκοριστικό του Ιτ.

Φερέτος

Φερετόπουλος

(= σίδερο). Στο λεξικό Webster διαβάζουμε ότι το *ferretto*, υποκοριστικό του *ferro*, λεγότανε μιά ένωση χαλκού-θείου με εφαρμογές στο χρωματισμό του γυαλιού. Τέλος σε Ιτ. έγγραφο του 1131 εμφανίζεται το επώνυμο *Ferretto* και στην Περούτζια του 1200 κατοικεί ο θεολόγος *Ottaviano Ferretti*

Φερίκογλου[TN] ΤΚΑ=2 (08/09). Στο Οθ. ναυτικό/στρατό *birinci ferik*= ναύαρχος/

στρατηγός και *ferik*=αντιναύαρχος/ αντιστρατήγος, οπότε

Φερίκογλου=Στρατηγόπουλος. Δέκα *Ferik* στον ΤΚΚΕ. Σημειώνουμε

και το Περσογενές *ferik* (στα Περσ. *faruk*)= (1) κοτόπουλο, πουλάκι

είδους που τρώγεται (2) ποικιλία μήλου, *φιρίκι*.

Φέρμας [TN]	TKA=TKΘ=0 αλλά το Φέρμας χρησιμοποιήθηκε σαν ψευδώνυμο από τον Νίκο Χατζηανδρέου, ηθοποιό από την Μυτιλήνη (1905-1972). Το πώς και γιατί διάλεξε αυτό το ψευδώνυμο μου είναι άγνωστο. Στα Ελλ. η λέξη φέρμα χρησιμοποιείται για κυνηγόσκυλα και ετυμολογείται από το Ιτ. fermare= σταματάω, κλείνω.
Φερμάνης Φερμανίδης Φερμάνογλου	TKA=6, 1, 9 (08/09) και το Φερμάνογλου να γράφεται και Φερμανόγλου. Περσογενές Τρκ. ferman= (1) φερμάνι, αυτοκρατορικό (εν προκειμένω Σουλτανικό) διάταγμα (2) διαταγή, προσταγή. Στον ΤΚΚΕ οι Ferman είναι 12, οι Fermanoğlu 0.
Φερσίδης	TKA=2 (08/09). Ο [ΔΤ] το ετυμολογεί από το Τρκ. fersa= καταστροφικός η το fers=εξάπλωση. Σύμφωνα με τον [RT] το Περσογενές fersa είναι κατάληξη που σημαίνει οτιδήποτε εξαντλεί/ξεπερνάει το πρόθεμα. Π.χ. takat= δύναμη, αντοχή και takatfersa= ανυπόφορος, αβάσταχτος. Παράλληλα το Αραβογενές fers = (1) άπλωμα χαλιών (2) χαλιά, τσόλια (3) επιφάνεια της γής. Φέρσης (Τζοτζίκιος, 11 ^{ος} αιώνας) όμως ήταν το όνομα Καππαδόκη στρατηγού (βλέπε εδώ , βλέπε και την Σύνοψη Ιστοριών του Ιωάννη Σκυλίτη). Ίσως το Φέρσης να είναι Αραβικής η Περσικής προελεύσεως, με ίδια ρίζα όπως το fersa η το fers αλλά μάλλον είναι άσχετο με την Τρκ.
Φερσιζίδης Φερσιζογλου	TKA=1,2 (08/09). Από το Τρκ. fersiz=ανίσχυρος κατά τον [ΔΤ]. Οσον αφορά στο fersiz, κανένα πρόβλημα. Το [TE] γράφει fersiz= (1) ανέκφραστος (2) ανίσχυρος, αδύνατος και ο [RT] fersiz=ότι/όποιος στερείται ακτινοβολίας, λάμψης η αίγλης, μουντός, θαμπός (φώς, μάτια, όψη). Τα διαδικτυακά Τρκ. λεξικά συμφωνούν με τον [RT]. Στον ΤΚΚΕ Fersiz δεν υπάρχουν αλλά βρίσκουμε δύο (κατα τα φαινόμενα αντρόγυνο) στον ΤΚ Αλεξανδρέττας (İskenderun).
Φέρτης	TKA=29 (07/09). Ο [ΔΤ] ετυμολογεί τα Φερτάκης/Φερτάκος από το Τρκ. fert=ολομόναχος ο [ΑΚΛ] το Φέρτης από το fert= μοναχός, άτομο και ο [ΔΣ] το Φέρτης από το fert = ιδιώτης, μοναχικός. Ο [RT] γράφει ότι το Αραβογενές ferd η fert σημαίνει (1) πρόσωπο, άτομο, μέλος (2) δίστιχο χωρίς ρίμα (3) μοναδικός, που δεν έχει ίσο του, περιττός (αριθμός). Οι ΤΚ Τουρκίας λένε ότι στην Πόλη και στην Αγκυρα υπάρχει ένας και μόνο Fert (από Ferd ούτε ίχνος). Γεγονός που δημιουργεί ερωτήματα.
Φεσατίδης [TN]	TKA=5, TKΘ=12 (08/09). Κατά τον [ΔΤ] από το Τρκ. fesat= καταστροφή. Κατά τον [RT] το Αραβογενές fesad η fesat σημαίνει/σήμαινε (1) κακοβουλία, διαφθορά, μηχανορραφία, ραδιουρδία, ίντριγκα, διπροσωπία, κατεργαριά (2) κατεργάρης, ραδιούργος (3) στάση, ανταρσία, διασάλευση της τάξης και στα Αλβ. fesat=ίντριγκα [ΟΑ] Για εύλογους λόγους το Fesat δεν δείχνει να είναι εν χρήσει Τρκ. επώνυμο. Δοθέντος ότι το Φεσατίδης είναι υποκοριστικό μη υπάρχοντος

Φεσάς
Φεσσάς
Φεσσάτος

επωνύμου, ο αναγνώστης ίσως οφείλει να αναρωτηθεί αν το φεσατίδης είναι υποκοριστικό του φεσάτος.

TKA=2, 26, 2 (09/09). Σε γενικές γραμμές το Φεσάς θεωρείται επαγγελματικό. Τα λεξικά όμως λένε ότι Φεσάς λέγεται και αυτός που φοράει φέσι [ΣΤ]. Σύμφωνα με μία ιστοσελίδα, [εδώ](#), ο φεσάς ήταν και πρόσωπο παιχνιδιού. Φορώντας φέσι είχε ρόλο καρπαζοεισπράκτορα τον οποίο προστάτευε η μάννα. Όταν η μάννα, δεμένη με σκοινί με το φεσά, κατάφερνε να καρπαζώσει πρώτη κάποιο επιτιθέμενο, ο φεσάς γινότανε μάννα και ο καρπαζομένος φεσάς. Επιπροσθέτως, η λέξη φέσι έχει διάφορες σημασίες. Όπως:

- μάππα καλλιτεχνικό δημιούργημα, π.χ. το φίλμ ήτανε μεγάλο φέσι, ...φάγαμε μεγάλο φέσι .....
- κάτι τελείως απίστευτο, π.χ., αυτή η σκηνή με τον James Bond είναι τελείως φέσι....
- κατάσταση πλήρους μέθης, π.χ. .... γίναμε φέσι
- δανεισμός, δάνειο που μάλλον δεν θα πληρωθεί, απάτη, δημιουργία υποχρεώσεως που βαρύνει, παρά τη θελησή τους, τρίτους. Π.χ., "Μας φόρεσε φέσι 240.000 λιρών" η «Φόρεσε φέσι σε Αραβα πρίγκιπα!»
- Αθλητική (κυρίως ποδοσφαιρική) ήττα. Π.χ. «Φόρεσε φέσι στον Ολυμπιακό η Γαλατά!»

Με αποτέλεσμα μαζί με όλους τους άλλους φεσάδες να έχουμε και τον φεσά υποψήφιο καρπαζοεισπράχτορα και αυτούς που είτε φοράνε σε άλλους είτε τους φοράνε οι άλλοι φέσια.

Φέσης

TKA=TKΘ=0 (08/09) αλλά το επώνυμο εμφανίζεται στο διαδίκτυο (π.χ., Φέσης, ποδοσφαιριστήστου Εθνικού Μαλγάρων η, για την ακρίβεια των Νέων Μαλγάρων δοθέντος ότι τα αρχικά Μάλγαρα βρίσκονται στην Τουρκία και σήμερα λέγονται Malkara). Πιθανώτατα από το Τρκ. fes= φέσι→ αυτός που φοράει φέσι (παραγωγή ανάλογη αυτής του Κατσούλης)

Φεσιλίογλου[ΤΝ]

TKA=1 (08/09). Ίσως όπως και το Φασίλης Φλέπε επώνυμο η από το Φεσλής.

Φεσλής[ΤΝ]

TKA=2, 4 (09/09). Τρκ. fesli= ο έχων φέσι. Δύο Fesli στον ΤΚΚΕ.

Φεσλίδης

Φέστας

TKA=18 (09/09). Στα Ελλ. φέστας (από τα Ιτ.)= (1) γορτή, πανηγύρι (2) δυσάρεστη περιπλοκή, ιστορία, πάθημα (3) σκηνή, διασυρμός σε βάρος κάποιου. Το αν ο Φέστας πάει από γιορτή σε γιορτή, αν δημιουργεί ιστορίες σε τρίτους η αν άλλοι του δημιουργούν ιστορίες, σκηνές η διασυρμούς το αφήνω στην κρίση άλλων.

Φετάνης	TKA=25 (07/09). Ο [ΔΤ] γράφει fettan= διαβολικός αλλά κατά τον [RT] το Αραβογενές fettan σημαίνει (1) γοητευτικός, σαγηνευτικός, θελκτικός (2) δολοπλόκος, μηχανορράφος. Fettan στον ΤΚΚΕ δεν υπάρχουν αλλά βρίσκουμε δύο στον ΤΚ Αγκυρας.
Φετβατζιάν	TKA=1 (07/09). Βλέπε επώνυμο Φετφατζίδης.
Φετφατζίδης	TKA=1, 6 (07/09). Το Αραβογενές fetva είναι η γνώμη θρησκευτικού ηγέτη που εφαρμόζει τον Ισλαμικό νόμο σε συγκεκριμένες καταστάσεις και fetvacı λέγεται εκείνος ο οποίος μιλάει σαν να είναι μουφτής που εκφράζει τη θέληση του Θεού.
Φέτσης[TN]	TKA=52, 2 ΤΚ Λευκάδας 51, 0 (09/09). Ο [ΔΣ] γράφει «Φετσή < λέξ. τουρκ. = δύσμορφος, τερατώδης» και στα Τρκ. υπάρχει η λέξη feci= (1) δραματικός, τραγικός (2) οδυνηρός (3) οικτρός (4) τερατώδης που φυσιολογικά θα μεταγλωττιζότανε σε Φετζής αλλά η διαφορά ανάμεσα στο τση και στο τζη είναι μικρή και συχνά αμελητέα. Το πρόβλημα είναι ότι στο διαδίκτυο δεν βρήκα ούτε ένα Φετσή (βρήκα πολλούς με το όνομα Φέτσης) και στον ΤΚΚΕ ούτε ένα Feci. Σύμφωνα με μία ιστοσελίδα ετυμολογιών, εδώ , το Φέτσης προέρχεται από τη λέξη φέσι. Στα Τρκ. υπάρχει η λέξη fesçi= φεσάς αλλά (1) η φυσιολογική θέση του τόνου είναι στο ης και (2) στον ΤΚΚΕ Fesçi δεν υπάρχει. Στο διαδίκτυο εμφανίζονται διάφοροι Ιταλοί και Ισπανοί Feci η Fecci. Τέλος σε μια Βλάχικη ιστοσελίδα, εδώ , διαβάζουμε τους στίχους «κι νομ κότσιε τσα σ' μπάκου, κότσιε νου φέτσι ράπτρου, ντι ντράκου» που μεταφράζονται «γιατί δεν έχω ποδιά να φορέσω, ποδιά δε μου έκανε αυτός ο ράφτης ο διάβολος» που αν δεν κάνω λάθος δείχνει ότι φίτσε=έκανε. Στα Βλάχικα φάκου=φέτσου= ποιώ, κάνω, πράττω, κατασκευάζω ενώ τα feci=έπραξα και fece= έπραξε είναι μορφές του αντιστοίχου Ιτ. ρήματος (fare). Στα Αλβ. η μόνη λέξη που προσομοιάζει στο Φέτσης είναι η fece=κόπρανο, σκατό, κουράδα. Με αυτά τα δεδομένα η πιό πιθανή, αλλά όχι και πολύ πειστική, ετυμολογία είναι από τα Βλάχικα και τα Ιταλικά συνάμα γιατί αλλιώς οι 51 Φέτσηδες της Λευκάδας αποτελούν δυσεξήγητη ανωμαλία.
Φιδάνης[TN]	TKA=2,4,1 (09/09). Το πρώτο είναι Ελληνοποίηση του Φιντάνης
Φιδανάκης	το δεύτερο υποκοριστικό του πρώτου και το τρίτο επαγγελματικό (27
Φιδαντζής	Fidanci στον ΤΚΚΕ). Βλέπε επώνυμο Φιντάνης.
Φικίρης	TKA=2,4,14 (07/09). Τρκ. fikir= σκέψη, ιδέα, γνώμη, νούς, μυαλό. Οι
Φυκίρης	Fikir στον ΤΚΚΕ είναι 7.
Φυκίρης	
Φιλέρης	TKA=8 (11/09). Από το φιλέρι, ποικιλία αμπέλου και σταφυλιού.
Φίλης[TN]	TKA=100+, 11. Ο [ΔΣ] γράφει «Φίλιος Ι. < Φίλης < λέξ. τουρκ. =

Φιλογλου	πραγματικός, ακριβής, ενεργός». Οι μόνες λέξεις που βρήκα στα λεξικά και κάπως ταιριάζουν με τον παραπάνω ορισμό είναι η Αραβογενής faal= ενεργός και η γραμματιζόμενη Αραβογενής faale=εργάτες, μεροκαματιάρηδες. Παράλληλα υπάρχει και η λέξη fil=ελέφαντας και η Αλβ. fil=(1) ελέφαντας (2) αξιωματικός/τρελλός (στο σκάκι) (3) κουπαστή. Δοθέντος ότι στον ΤΚΚΕ βρήκα ένα και μόνο Faal, ούτε ένα Faale, 83 Fil και 7 Filoğlu, νομίζω ότι η σωστή ετυμολογία είναι το Τρκ. fil=ελέφαντας και μεταφορικά ο πελώριος, ο υπερβολικού μεγέθους. Πλήν όμως, όπως σημειώνει και ο [ΔΣ] το Φίλης μπορεί να είναι σύντμηση ονόματος (Φεόφιλος, Φίλιππος) η επιθέτου (Καρουφύλλης)
Φιλήντας[TN]	ΤΚΑ=1 (08/09). Στα Τρκ./Οθ. filinta= καρραμπίνα, βραχύκαννο όπλο και filinta gibi= ομορφάντρας. Μένος Φιλήντας ήταν το ψευδώνυμο του Μενέλαου Φιλανθίδη, ανθρώπου των γραμμάτων και δημοτικιστή (βλέπε εδώ) που γεννήθηκε το 1870 στην Αρτάκη (σήμερα Erdek) και πέθανε στην Αθήνα το 1934. Δύο Filinta στον ΤΚΚΕ.
Φιλήντρας	ΤΚΑ=3 (08/09). Διστάζω ανάμεσα στο παραφθορά του Φιλήντας και στο δεν ξέρω. Ας πώ, απλά απλά, ότι στο διαδικτυακό άρθρο για τον Φιλήντα (εδώ) ο αρθογράφος τον αποκαλεί και Φιλήντρα. Λάθος ανθρώπινο αν κανείς σκεφτή ότι στο πληκτρολόγιο τύπου QWERTY τα γράμματα τ και ρ είναι δίπλα-δίπλα.
Φίλιος[TN] Φίλιογλου	ΤΚΑ=100+, 7. Ο εκ Τραπεζούντος Χρυσάνθος (1881-1949, κατά τον κόσμο Φιλιππίδης) ήταν αρχιεπίσκοπος Αθηνών. Το 1941 αρνήθηκε κατηγορηματικά να ορκίσει την κυβέρνηση Τσολάκογλου με αποτέλεσμα να χάσει τον θώκο του. Ο ίδιος (Βιογραφικά Αναμνήσεις) έγραψε «Εγεννήθην εν Κομοτηνή (Γκιουμουλτζίνα) τον Μάρτιον του 1881, εις την ίδιαν οικίαν εις την οποίαν εγεννήθη κει ο πατέρας μου Ζήσης Φίλιογλου. Την οικίαν την είχε κτίσει ο παπούς μου Φίλιος.....». Αν υποθέσουμε λοιπόν ότι ο αρχιεπίσκοπος γνώριζε τη σημασία του Φίλιος, οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι Φίλιος είναι μορφή του Φίλιππος. Ο αναγνώστης ας λάβη υπ' όψιν το καθαρευουσιάνικο φίλιος=φιλικός και το κύριο όνομα Φιλιώ που θεωρείται και αυτό μορφή του Φίλιππος.
Φίλος Φιλίδης	ΤΚΑ=81, 15 (08/09). Η ετυμολογία του φίλος είναι, δείχνει τουλάχιστον, προφανής και γεννά το ερώτημα αν το Φιλίδης προέρχεται από το Φίλος, το Φίλης, η το Φίλιος. Προτιμώ το Φίλης αλλά η επιλογή είναι ευάλωτη.
Φιλντισής	ΤΚΑ=42 (09/09). Φιλντισι= (1) ελαφαντόδοντο (2) σεντέφι (η σκληρή, στιλπνή ουσία στο εσωτερικό οσφράκων) από το Τρκ. fil+dış+i= ελέφαντας+δόντι+αυτού=ελεφαντόδοντο

Φίλτσος	TKA=1 (09/09). Σύμφωνα με τον [MT] το Φίλτσος είναι Σλαβ. μορφή του Φίλιππος.
Φιντάνης Φιδάνης Φυντάνης	TKA=3, 2, 11 (07/09). Τρκ. fidan= νεαρο δέντρο, φιντάνι. Μάλλον πρόκειται για δανεισμό από τὰ Ελληνικά (φυτόν, βλέπε [IME, ÍZE]). Στον ΤΚΚΕ Fidan=(200+,24) και Fidanoglu=13.
Φιντικάκης Φιντικίδης Φιντίκογλου Φυντικάκης Φυντίκης Φυντικίδης Φυντίκογλου	TKA= 7, 3, 4, 11, 5, 1, 1 (07/09). Βλέπε επώνυμο Φουντούκης
Φιξ	TKA=7 (11/09). Στα Γερμανικά fix σημαίνει 1) γρήγορα 2) έξυπνος 3) (άλλα πολλά και κατά τα φαινόμενα άσχετα). Ίσως ο αρχικός Φιξ να ήταν αρκετά γρήγορος στη σκέψη και στην πράξη ώστε να καταλάβει ότι λόγω Οθωνος οι Βαυαροί στην Ελλάδα είχαν μέλλον λαμπρό.
Φιορής	TKA=4 (11/09). Στα Ελλ. φιόρο (από το Ιτ. fiore) σημαίνει μπουμπούκι/ άνθος/ άνθοςμα. Το fiore μεταφορικά σημαίνει ότι είναι ιδιαίτερα καλό σε ποιότητα ότι βρίσκεται ψηλα, ότι είναι στην επιφάνεια και παρόμοια (όπως π.χ. το άνθος της νιότης) και στον πληθυντικό (fiori) σημαίνει και σπαθιά (στην τράπουλα). Πιθανόν ο Φιορής να είχε επαγγελματική σχέση με τα άνθη.
Φιραρίδης Φυραρίδης	TKA=3,3 (07/09). Ο [ΔΤ] γράφει firar=διαφεύγων ενώ σύμφωνα με τα [RT,RP] το Αραβογενές firar σημαίνει (1) φυγή, πηλάλα (2) λιποταξία firarî= (1) φυγάς (2) λιποτάκτης (3) αποστάτης (σε θέματα Πολιτικής) (4) μαθητής που έχει κάνει σκασιαρχείο. Φιραρής ήταν το παρατσούκλι ενός των Μαυροκορδάτων, του Αλεξάνδρου 1754-1819, που διετέλεσε Μέγας Δραγουμάνος της Πύλης και ηγεμόνας της Μολδαβίας. Όταν καθαιρέθηκε (τέλη '86 η αρχές '87) προτίμησε να ζήσει στη Ρωσία παρά να καρατομηθεί στην Πόλη. Φιραρής, με την ερμηνεία αποστάτης χαρακτηρίζεται και ο Αλή Πασάς σε μία συλλογή ιστοριών του Στέφανου Θ. Ξένου που δημοσιεύθηκε το 1885 η λίγο νωρίτερα (Η ηρωΐς της Ελλ. Επανάστασεως ήτοι Σκηναί εν Ελλάδι από του έτους 1821-1828). Ένας και μόνον Firar στον ΤΚ Σμύρνης, ούτε Firar ούτε Firari στον ΤΚΚΕ.
Φιρινίδης Φιρογένης Φιρογλάνης	TKA=0, ΤΚΘ=5 (08/09). Βλέπε Φυρινίδης και Φουρουντζής, TKA=(1,2) Το φιρογένης μάλλον είναι λάθος γραφή του Φυρογένης, βλέπε επωνυμο. Το Φιρογλάνης είναι μεγαλύτερο μυστήριο δοθέντος ότι το δεύτερο συνθετικό είναι Ελληνοποίηση του Τρκ. oğlan= αγόρι, παιδί, νεαρός άντρας αλλά ΤΡκ. επώνυμο που να ταιριάζει με το

Φιρφιριής[TN]
Φιρφιρίτσας

Φιρογλάνης δεν υπάρχει και ρίζα που να μοιάζει με το Φιρ και να σχηματίζει εύλογο επώνυμο με το oğlan δεν γνωρίζω. Σε μία Τρκ. ιστοσελίδα βρίσκουμε την έκφραση firari oğlan αλλά με τα λιγοστά δεδομένα που έχουμε το να συνδέσουμε το firari oğlan= σκασιάρχης(;) με το Φιρογλάνης παραείναι τολμηρό. Βλέπε το επώνυμο Φιραρής για περισσότερες πληροφορίες για το firari.

TKA=3, 1 (09/09). Ο [ΔΣ] γράφει «Φιρφιριής < λέξ. τουρκ. = στολίδι, πλουμίδι κ. μτφ. όμορφος.». Κατά τα φαινόμενα έχει δίκιο. Στα firfir=πλουμίδι, φραμπάλας, φρουφρού [TE] και στον ΤΚΚΕ οι Firfir είναι 7. Σημειώνουμε την έκφραση fir fir=ολόγυρα (π.χ. fir fir aramak= αναζητώ παντού, δεξιά κι' αριστερά, επάνω και κάτω, στους δρόμους και στις δημοσιές) και την Οθ. επαρχιακή λέξη firfiri=ferferek που η έννοιά της καλύπτει τους δύο πρώτους ορισμούς του firildak= (1) ανεμοδείκτης (2) όνομα διαφόρων αντικειμένων με περιστρεφόμενα μέλη (π.χ., μυλαράκι= παιχνιδι- μίμηση φτερωτής ανεμόμυλου)(3) κομπίνα, τέχνασμα, απάτη [RT]. Στα Τρκ. η έκφραση firfiri gibi= (σαν τον ανεμοδείκτη)=άστατος, ευμετάβλητος, ασυνεπής,απρόβλεπτος, όλο καπρίτσια. Τέλος, στην Ελληνική αρτικό φιρφιριής=φλώρος. Το firfiri όσον αφορά στη θέση τόνου και στην έννοια της λέξης δείχνει πιο πιθανή ετυμολογία από το firfir αλλά Τρκ. επώνυμο Firfiri δεν δείχνει να υπάρχει. Υπάρχουν όμως 14 Firildak στον ΤΚΚΕ και ως εκ τούτου δεν αποκλείεται και οι δικοί μας οι Φιρφιριήδες να στριφογυρίζουν σαν φτερωτές. Το να είναι φλώροι, δεν το νομίζω.

Φιστικλής[TN]
Φυστικάκης
Φυστικόγλου

TKA=2, 2, 1 (07/09). Ο [ΔΤ] γράφει fistik= φυστίκι και ο [RT] fistik= Αραβ. fustuq=φυστίκι Αιγίνης, fistik gibi (σαν φυστίκι)= εύσωμος, στρουμπουλός και σφιχτοδεμένος, και fistikî= πρασινωπός, χρώμα φυστικιού Αιγίνης. Στην αρτικό fistik σήμαινε μυαλό, νιονιό (π.χ. στην έκφραση fistiğini kullanmak (χρησιμοποιεί το νιονιό του) οπότε το Φιστικλής μάλλον σημαίνει μυαλωμένος. Στον ΤΚΚΕ οι Fistik είναι 13, οι Fistikli ανύπαρκτοι, οι Fistikoglu 2.

Φιτσάλης
Φιτσάλος

TKA=1, 2 (09/09). Παραλλαγή του οφφικιάλος=(ο έχων οφφίκιο, αξίωμα) τιτλούχος της Ορθόδοξης Εκκλησίας (αποκοπή του αρχικού Ο και τροπή του κ σε τσ -τσιτακισμός).

Φιτσιώρης
Φιτσώρος
Φοιτσώρος

TKA=2, 4, 1 (08/09). Στα Αλβ. fiçor= (1) βότσαλο (2) μικρό παιδί, μικρόσωμος άντρας (3) μαθητευόμενος τεχνίτης, τσιράκι. Στα Βλάχικα φιτσόρ= παιδί και φιτσοράκ= νεαρός άνδρας, παληκάρι.

Φλαμιάτος
Φλάμμος
Φλάμος
Φλαμουράκης

TKA=27, 2, 11, 11, 4, 5, 2 (11/09). Το επώνυμο δείχνουν παράγωγα του Λατινικού flamma= (1) φωτιά (2) σημαία (λεπτομέρειες στο Φλάμπουρας). Έτσι π.χ., το Λατ. flammatus, από το flammare= εξάπτω σήμαινε εξημμένος, ξαναμμένος, φλογερός, φλογισμένος.

Φλαμούρης
Φλαμουρίδης
Φλαμουρτζής

Το Φλαμιάτος από το flammatus δεν πολυδείχνει σίγουρο. Πάντως, ο Κεφαλονίτης Κοσμάς Φλαμιάτος (1786-1952, ιδρυτής της φιλορθόδοξης εταιρείας) θεωρείται υπερεξημμένος (σημειώνουμε εν παρόδω και τα Λατινικά flamine= τύπος ιερέα/ιεροφάντη στην αρχαία Ρώμη και flaminato το αξιωμά του). Κατά τα φαινόμενα τα Φλάμμος και Φλάμος προέρχονται από το φλάμμα, Τα Φλαμουρ[ης/ακης/ιδης] από το φλαμ(μ)ουράριος, παραλλαγή του Φλαμμουλάριος= σημαιοφόρος (χωρίς να αποκλείεται και το φλαμούρι=φλαμουριά) και το Φλαμουρτζής είτε είναι κατασκευή εμπνευσμένη από την Τρκ. είτε Ελληνοποίηση του filamacı = ο φέρων το filama η flama= τριγωνικό σημαϊάκι (rennant για τους Αγγλομαθείς).

Φλάμπουρας
Φλαμπουράρης
Φλαμπουριάρης
Φλάμπουρης

ΤΚΑ=23, 11, 6, 58. Φλάμπουρο λέγεται είδος πολεμικής σημαίας και κατ' επέκτασιν το σύμβολο ιδέας, ιδανικού κ.τ.τ.. Ετυμολογείται από το Λατ. flamma→ flammulo (σημαία του ιππικού, απεικόνιζε μικρή φλόγα)→ φλάμμουλα→φλάμουλον→φλάμπουλον→φλάμπουρον [ΙΜΤ]. Ο [ΧΣ] θεωρεί το Φλαμπουριάρης επαγγελματικό και εκ πρώτης όψεως τα επώνυμα δείχνουν να σημαίνουν λίγο-πολύ σημαιοφόρος. Πλήν όμως στο διαδίκτυο, [εδώ](#) (1) και [εδώ](#) (2), διαβάζουμε τα εξής για τον Σαρακατσάνικο γάμο:

Ο γάμος άρχιζε με το ράψιμο του φλάμπουρα. Ο φλάμπουρας είναι ένα ορθογώνιο πανί χρώματος άσπρου και κόκκινου κατά τα χρόνια της τουρκοκρατίας, λευκού και γαλάζιου με σταυρό στη μέση απ' την απελευθέρωση και μετά με «βραγκανέλια», κουδουνάκια, ραμμένα στις άκρες του. Ραβότανε πάνω σε ξύλο που στο πάνω μέρος του κατέληγε σε σταυρό από τον φλαμπουριάρη (1) (τον μπράτιμο (2)[μπράτιμος=στενός φίλος, Βλγ. brat=αδερφός]) νεαρό άνδρα με τους γονείς εν ζωή. Εν συνεχεία τοποθετούσαν στο ξύλο του φλάμπουρα σύμβολα υγείας, αφθονίας και γονιμότητας (μήλα η ρόιδα). Ο φλάμπουρας "χάλαγε" με το τέλος του γάμου όταν οι γρηές επιβεβαίωναν την αγνότητα της νύφης!!!!

Και όλα αυτά ανοίγουν καινούργιους ορίζοντες! Ας σημειωθεί ότι το φλάμπουρο στα Αλβ. λέγεται flamur η flamur.

Φλάρας
Φλαράκος
Φλάρης
Φλαριώτης
Φλαρούντζος

ΤΚΑ= 1,3,4,1,1,2 (08/09). Φλάρης και φλάρος κάποτε σήμαινε καθολικός ιερωμένος και πιθανολογείται ότι προέρχεται από το Ενετικό frar=καλόγερος [ΙΜΤ]. Σύμφωνα με τον [PR] frari είναι ο πληθυντικός του frate=friar=μέλος ΡωμαιοΚαθολικού μοναχικού τάγματος και το frate/friar ετυμολογείται από το Λατ. frater με

Φλαρούτσος

επίδραση του Γαλλ. frère. Φλάρο στη Σίφνο αποκαλούσανε την κεραμική σόμπα αλλά και το καπάκι της καπνοδόχου ([εδώ](#)). Η λέξη σήμερα επιζή μόνο στην έκφραση «τονε κακό σου τον φλάρο»~« τον κακό σου τον καιρό». Ο Φλάρος πιθανόν να εξηγή όλα τα επώνυμα (ακόμη και τα -ούτσος, --ούντζος σαν υποκοριστικά) αλλά το Φλαριώτης δείχνει Εθνικό. Πράγματι, το Φλάρι δείχνει κάποτε να ήτανε τοπωνύμιο. Συγκεκριμένα, ο Αλή πασάς είχε τον δικό του έμμισθο Ομηρο (τον Χατζή Σεχρέτη από το Δελβίνο) ο οποίος στιχουργούσε και περιέγραφε τα κατορθώματα του πατρώνου του. Τα ποιήματά του αναπαράγονται στις Ιστορικές διατριβές του Κ. Σαθά (εκδόθηκαν στην Αθήνα το 1870) και περιέχουν 4 αναφορές στο, κατα τα φαινόμενα, τοπωνύμιο Φλάρι. Οπως «ευθύς να προβοδήσουνε να πιάκουνε το Φλάρι από τες τέσσερες μεριές» και «Δεν βλέπετε, ' πρε φίλοι μου, που ζάπωσε το Φλάρι;». Το ζαπώνω είναι η Ελληνοποίηση του Τρκ. zapt etmek= κατακτώ, καταλαμβάνω, κατάσχω, παίρνω δια της βίας και το zapt είναι η ρίζα των λέξεων ζάφτι (κάνω ζάφτι) και ζαπιές= χωροφύλακας.

Φλέγγας

Φλέγκας

TKA=19, 41 (08/09). Οι [ΜΤ, ΧΣ] το γράφουν με γκ και το ετυμολογούν από το φλέγκα==«κομμάτι ψωμί απότην κουλούρα του γάμου», λέξη εν χρήσει στην Αιτωλία. Ο [ΔΣ] γράφει «Φλέγγας πιθ. < παραλλαγή του επωνύμου Φλέγγος < μτχ. φλέγων = αυτός που φλογίζει (Λαμία)». Τέλος στο [ΟΑ] διαβάζουμε ότι flegë=flegër= (1) κάθε φύλλο δίφυλλης πόρτας, δίφυλλου παράθυρου κ.τ.τ. (2) θήκη σπόρων/καρπών (π.χ., το σαρκώγες περίβλημε για τα φασόλια) (3) φέτα (π.χ., ψωμιού) (4) ρουθούνι (5) βράγχιο. Σε μία ιστοσελίδα για το Λιδωρίκι, [εδώ](#), διαβάζουμε τα εξής για το χλωροτύρι που αλατίζεται για μέλλουσα χρήση: «Το χαράζει με το μαχαίρι, το φλεγιάζει, παίρνει φλέγγα, φλέγγα την αλατίζει και τη βάνει στην τυροκάδη». Τέλος υπάρχει τοπωνύμιο Φλέγκα (βουνοκορφή) που σχετίζεται με τις Δρακολίμνες (αλπικές λίμνες Φλέγκα). Μετά από όλα αυτά ίσως πρέπει να απορρίψουμε την ετυμολογία [ΔΣ] και να παρατηρήσουμε ότι η φλέγκα των [ΜΤ, ΧΣ], η φλέγγα του Λιδωρικιώτη τσοπάνου και το flegë των Αλβ. έχουν ένα κοινό σημείο.

Φλέγγος

TKA=1. Επειδή όμως ο ένας και μοναδικός Φλέγγος έχει το ίδιο όνομα, το ίδιο αρχικό στο κατά τα άλλα άγνωστο όνομα πατρός και την ίδια διεύθυνση με ένα Φλέγγα, το Φλέγγος δείχνει απλή παραλλαγή του Φλέγγας.

Φλέσιας[ΤΝ]

Φλεσιόπουλος

TKA=2, 9, 4 (11/09). Οι [ΜΤ, ΧΣ] φεωρούν ότι το διπλό σίγμα του επωνύμου Φλέσσας είναι ορθογραφικό σφάλμα. Αυτή η εξήγηση

Φλέσουρας

ενισχύεται από βιογραφία του Παπαφλέσσα (γραμμένη από τον Φωτάκο, τυπώθηκε το 1868 και μπορεί να διαβαστή στην Ανέμη - <http://anemi.lib.uoc.gr/>). Ο Φωτάκος γράφει Φλέσας και διατείνεται ότι στο τοπικό ιδίωμα το «Εφεσίους» της καινής διαθήκης μεταμορφώθηκε σε Εφλεσίους, Φλεσίους και τελικά σε Φλεσαίους, οικογενειακό όνομα του ηρωικώς θανόντος ΠαπαΦλέσσα.

Η θεωρία Φωτάκου ενισχύεται από τη μορφή Φλέσιας αλλά το κατα πόσον στέκει το αφήνω στην κρίση του αναγνώστη (καλύτερη πάντως δεν γνωρίζω). Ας προσθέσω ότι φλέσι/φιλίσι είναι όνομα τετραγώνου πανιού ιστιοφόρου και ότι υπάρχουν τα εξής τοπωνύμια:

- Φλέσι στο Πήλιο
- Φλεσουριά, οικισμός στην ΑιτωλοΑκαρνανία
- Φλεσιάς/Φλεσιάδα στη Μεσσηνία (λεγότανε παιδεμένο, μετωνομάστηκε το 1915 προς τιμήν του ΠαπαΦλέσσα).

Αν η ετυμολογία Φωτάκου στέκει, τότε παρά τις επιφανειακές ομοιότητες ο Φλέσουρας πρέπει να ετυμολογηθή αλλοιώς. Η λέξη φλέσουρο στα λεξικά δεν βρίσκεται μεν χρησιμοποιείται δε (βασικά στον πληθυντικό) με τις ακόλουθες έννοιες

- Ροκανίδι, αποπλανίδι, λεπτό φύλο ξύλου που αφαιρείται με την πλάνη. Π.χ., ... μαγειρεύαμε μ'αυτά και με τα φλέσουρα που παίρναμε από το ξυλουργείο του Μανώλη του Ζαμμά (<http://spetses.wordpress.com/tekmiria/stefos/5peina/>)
- Ξερό φύλο. Π.χ., ... κάποιον αυγινό βρέθηκε βαρεμένος στην ξάκριση του λόγγου, κάτω από τα φλέσουρα και τα ξεροκλάδια (διήγημα Κωνστ. Μουλαγιάννη, <http://www.moulagiannis.com/?cat=8>)
- Πράγμα άχρηστο (βλέπε www.antroni.gr, λέξεις που χάνονται)
- Ρίζα μειωτικού χαρακτηρισμού ανθρώπου (φλέσουρας). Π.χ., ... ως καταστηματαρχαί, να πείτε στον **φλέσουρα** τον Πρόεδρο Καταστηματαρχώνε αντί να κωλογλείφει... (blog στο διαδίκτυο)

Φλέσσας

TKA=88+ (11/09). Βλέπε το επώνυμο Φλέσιας.

Φλόκας

TKA=23, 11, 1(09/09). Φλόκα= φούντα από μάλλινες τρίχες, φλόκι= κρότσι από μαλλί, και φλοκάτη =(1) χοντρό μάλλινο πανωφόρι με φλόκια (2) βελέντζα. Όλες αυτές οι λέξεις ετυμολογούνται από το Βλάχικο φλοκ, από το Λατ floccus=μάλλινη τούφα. Σημειώνουμε το Λατ. deflocatus= (που έχει χάσει τα μαλλιά του)= φαλακρός, το Γαλλικό flocon= φλόκα (και κάτι άλλες έννοιες) και τα Αλβ. flok=(1) τρίχα, μαλλί/μαλλιά (2) «γένεια» δημητριακών, καλαμποκιού (3) κρόσσια υφάσματος, flokatë=floke=floqe=flokje=φλοκάτη. Το flok χρησιμοποιείται και σαν πρόθεμα για να περιγράψη τα μαλλιά

Φλόκαλης

Φλοκατούλας

Φλουρέντζος

Φλουρέντζου

Φλώκας

Φλώκαλης

Φλωκατούλας

Φλώκος**Φλωράς****Φλώρος[TN]****Φλωρογούλας**

Φλωροδημήτρης

Φλωροδημήτριος

Φλωρονίκος

(άσπρα, μαύρα, ξανθά, κατσαρά, μακρουά, κοντά κ.ο.κ.). Τέλος flokatar= μαλλιαρός, flokësh= μακρουμάλλης, flokët=τεμπέλης, και floktar=κουρέας [ΟΑ, ΝΓ]. Τα Φλόκας και Φλόκαλης συνδέονται με τρίχες, μαλλιά η κρόσσια αλλά το αν ο Φλοκατούλας είναι τεμπελάκος η σχετίζεται και αυτός με μαλλιά και φλοκάτες, με τα υπάρχοντα δεδομένα είναι θέμα γούστου. Σημειώνουμε τα χωριά Φλόκα, Φιόκα η Φλόκας (Αχαΐα Ηλεία) και Φλόκα (Μεσσηνία, Λακωνία, Σάμος).

TKA=1,2 (08/09). Σύμφωνα με τον [ΔΣ] από το Φλωρέντιος και αυτό από το Λατ. florens - ntis = ανθηρός (ρήμα florere = ανθώ)

TKA=6, 1, 5 (09/09). Κατά τα φαινόμενα παραλλαγή του Φλόκας, βλέπε επώνυμο.

TKA=28 (07/09). Φλώκος σημαίνει κατά τον [ΑΚΛ] φάρος πλοίου και σύμφωνα με τα λεξικά μου φλόκος= άρμενο/πανί ιστιοφόρου.

Σημειώνουμε ότι η λέξη ετυμολογείται από το Ιτ. flocco η fiasco και ότι η δεύτερη λέξη έχει πολλαπλές σημασίες μία από τις οποίες είναι τα φλόκια= μάλλινα στριμμένα νήματα που εξεχουν της φλοκάτης, κρόσσια.

TKA=21 (08/09). Ο [ΔΣ] το θεωρεί επαγγελματικό (αυτός που εκτρέφει, πουλάει φλωρους). Ίσως όμως να είναι μητρωνυμικό (της Φλώρας) η να αντιστοιχί σε κάποιο από τους σχηματισμούς επωνύμων που παρουσιάζονται για το Φλωροδημήτρης, βλέπε επώνυμο.

TKA=100+ (08/09). Ο φλώρος/φλώρι είναι ωδικό πτηνο που (το χλωρίς/χλωρίον. Φλώρα λέγεται η άσπρη κατσίκα με αποτέλεσμα ο [ΜΤ] να προτείνει δύο ετυμολογίες για το Φλώρος. Το φλώρα όμως είναι παράγωγο του ΚουτσοΒλάχικου flor= λευκός, κάτασπρος (κυρίως για ζώα) [ΚΝ]. Οπότε, κατά την ταπεινή μου γνώμη, οι πιθανές ετυμολογίες να είναι 3 η, μάλλον, 2+.

TKA=3, 4, 1, 1 (08/09). Το Γούλας είναι υποκοριστικό του Γεώργιος και ο [ΧΣ] γράφει Γεώργιος, Γεωργούλ[α/η]ς, Γούλα[α/η]ς. Η ίδια λογική βέβαια μπορεί να στηρίξη και το Παναγιώτης → Παναγούλ[α/η]ς → Γούλ[α/η]ς αλλά μιά ματιά στον ΤΚΚΕ δείχνει τα εξής:

- Τα επώνυμα Γεωργούλ[α/η]ς (100+, 100+) είναι πολύ συνηθέστερα των Παναγούλ[α/η]ς που αριθμούν (11,69)
- Ανάμεσα στους εκατοντάδες συνδρομητές που το επώνυμό τους αρχίζει με ΠΑΠΑ δεν υπάρχει ούτε ένας που το όνομά του να αρχίζει με ΓΕΩΡΓΟΥΛ η ΠΑΝΑΓΟΥΛ.

Από όλα αυτά το μόνο συμπέρασμα που βλέπω είναι ότι η πιθανώτερη και ίσως η μόνη ρίζα για το Γούλας είναι πράγματι το Γεώργιος. Όσο για το πρώτο συστατικό οι εκδοχές είναι πολλές. Ο ΦλωροΔημήτρης μπορεί να είναι ο γιός του Φλώρου η του Φλωρά, ο γιός της Φλώρας, ο κτήτωρ άσπρης κατοίκας, αυτός που έχει κάποιο από τα χαρακτηριστικά του πουλιού φλώρος, ο Δημήτρης ο ασπρομάλλης η ο κίτρινος σαν το φλωρί=φλουρί (κάτι ανάλογο των ΑσπροΓιάννης (9 στον ΤΚΚΕ) και Σαρηγιάννης (71 στον ΤΚΚΕ)), ο Δημήτρης ο λεφτάς και πάει λέγοντας. Ο αναγνώστης ας διαλέξει.

Φορας
Φοραδας
Φοράδης
Φοραδούλας
Φοράκης
Φωράκης
Φορέστης[TN]

TKA=5

TKA=5

TKA=16

TKA=4

TKA=13, 2

TKA=1 (11/09). Το Φορέστης είναι επώνυμο κλαδου των Τυπάλδων (οικογένεια της Κεφαλονιάς, μέλος της οποίας ήταν ο Ανδρέας Λασκαράτος). Το φορέστης (όπως και τα Πρετεντέρης, Ποβερέτος, Ευδιάς) κατά τον [MT] βγήκε από παρατσούκλι (ατυχώς δεν μας λείπει ποιά). Προσθέτω λοιπόν ότι στην Ιταλία βρίσκουμε τα επώνυμα Foresta, Foresti και Foresto. Και στα τρία βρίσκουμε τη λέξη foresta =δάσος. Το foresto στα Ιτ. σήμαινε δασώδης αλλά και ακατοίκητος, έρημος [ΣΒ] αλλά και ξένος στο ιδίωμα της Βενετίας [GB]. Δοθέντος ότι οι Τυπάλδοι είχαν διαχρονικά πάρε-δόσε με τη Βενετία, πιθανόν το Φορέστης να σήμαινε ξένος.

Φοροζίδης

TKA=1. Ο [ΔΣ] γράφει «Φοροζίδης < λέξ. τουρκ. = αφορισμός». Ο αφορισμός στα Τρκ. λέγεται aforoz. Στα Τρκ. υπάρχει και η λέξη foroz= (από τα Ελλ. φορά και φορός) σύνολο ψαριών που έχουν πιαστεί στο δίχτυ και foroz kayiği= ψαροπούλα, ψαράδικο καϊκι. Στον ΤΚΚΕ ούτε Aforoz υπάρχουν (φυσιολογικό, ο αφορισμός προϋποθέτει Χριστιανοσύνη) ούτε Foroz.

Φουκαράς
Φουκαράκης
Φούλας[TN]
Φούλης
Φούλιας
Φουλατσικλίδης

TKA=0, 10 και TKΘ=2,1 (07/09). Αραβογενές Τρκ. fikara=fukara= (1) φτωχός, θεόφτωχος (2) ζήτουλας, ζητιάνος.

TKA=3,11, 3, 1 (08/09). Ο [ΔΣ] ετυμολογεί το Φουλίδης γράφοντας «Φουλίδης < Φούλης < λέξ. τουρκ. = υάκινθος, γιασεμί». Στα Τρκ. ful= (1) είδος κουκιού (2) το Αραβικό γιασεμί (φυτό/λουλούδι). Το ful έχει Ελληνοποιηθεί, φούλι, με τις ίδιες ακριβώς σημασίες [ΔΔ].

Παράλληλα υπάρχει και το fulya= Νάρκισσος (φυτό). Όλα αυτά είναι καλά αλλά εγώ είχα ένα θείο ονόματι Σεραφείμ που όλοι τον φωνάζανε Φούλη(ς) η Φούλα(ς), κατά το δοκούν. Στον ΤΚΚΕ επώνυμα

Ful και Fula δεν υπάρχουν, Υπάρχουν όμως τρεις συνδρομητές με κύριο όνομα Fulya. Το Φουλατσικλίδης δείχνει Τουρκογενές, ίσως ful+aşik (aşik= ανοιχτός, απροκάλυπτος, γυμνός) fulya+çizekli (çizekli=ανθισμένος) η ful(ya)+çizeği= το λουλούδι φούλι η ναρκισσος (çizek=λουλούδι).

Νάρκισσος

Αραβικό γιασεμί

Φούμης

TKA=TKΘ=0 και TK στα Χανιά=1 (11/09). Ο Κωνσταντίνος Φούμης ήταν συνεργάτης του Ε. Βενιζέλου στα γεγονότα του 1905 στην Κρήτη (Θέρσιος). Ο [MT] θεωρεί το επώνυμο Ιταλοφερμένο. Πιστεύεται ότι Ιταλικά επώνυμα όπως τα Fumeo, Fumo και Fumi έχουν κοινή ρίζα. Fumo σημαίνει καπνός, αχνός (κυριολεκτικά και μεταφορικά) και Fumia ήταν η Βενετσιάνικη μορφή του ονόματος Ευφημία. Παράλληλα το Fumeo θεωρείται υποκοριστικό του Βαρθολομαίος (Bartolomeo) η του Θωμάς (Tommaso). Οι Ιταλοί συχνά μετέτρεπαν το θ των Βυζαντινών σε φ και η εκκλησία του San Tommaso στο Μιλάνο λέγεται San Fume στο τοπικό ιδίωμα (βλέπε [εδώ](#)).

Φούντας

Φουντάς

Πιθανόν απο τη λέξη φούντα, δάνειο από τα Λατινικά. Υπάρχει όμως και το Φουντάς (π.χ., βλέπε [εδώ](#))

Φουντάκος

[TN]

TKA=9. Ίσως υποκοριστικό τού Φούντας/Φουντάς. Σημειώνουμε πάντως και τα Αλβ. fundak= παραφυάδα, βλαστάρι δέντρου και fundaq=κατακάθι (λαδιού, καφέ).

Φούντης	TKA=82+, χωριό Φουντέικα στην Πελοπόννησο (δές και Φούντας, Φουντάς). Ο [MT] το ετυμολογεί από την Κρήτη λέγοντας «από μια μεγάλη φούντα στο καπέλο» και ο ΤΚΗ έχει έναν (και μόνο) Φούντη. Ο [KM] αναφέρεται σε Αρβανίτη πολεμιστή και το ετυμολογεί από το Αλβ. fund=(1) πάτος, κάτω μέρος, κατακάθι, βυθός (2) τέλος, κατάληξη, συμπέρασμα (3) κάτω μέρος γυναικείου ενδύματος, φουστάνι. Δές και τα Ελληνικά φουντάρω/φούντο, το Γαλλικό fond, το Λατινικό fundus, το ΙνδοΕυρωπαϊκό bhudh (με παράγωγα bottom, fond, found, profound, latifundium).
Φουντούκης Φουντουκτοής	TKA=43,0 αλλά στον ΤΚ Ξάνθης βρίσκουμε 3 με το επώνυμο Φουντουκτοής και 2 Φουντουκτοήογλου (07/09). Το Αραβογενές findik σημαίνει φουντούκι και θεωρείται αντιδάνειο (σύμφωνα με τον [ΪΖΕ] από το κάρυον Ποντικόν και rontik → fontik → fundik → funduk → findik. Σημειώνουμε ότι στα Τρκ. findikçi= (1) πωλητής φουντουκιών και παρομοίων (2) γυναίκα ναζιάρα, που χρησιμοποιεί τα θέληγτρα της για να αποσπάση από άντρες αυτά που θέλει. Στην αργκό findik=στημένο ζάρι.
Φουντούλης[TN]	TKA=100+ (07/09). Ο [ΑΚΛ] το ετυμολογεί από το Τρκ. fondul=ριψοκίνδυνος, περήφανος. Τα δικά μου λεξικά λένε ότι το Αραβογενές Τρκ. fodul σημαίνει ματαιόδοξος, ξιπασμένος, υπερφίαλος, αλαζόνας και στα Αλβ. fudull=fodull= ψηλομύτης, ψωροφαντασμένος, ματαιόδοξος, ξιπασμένος, υπερφίαλος, υπερόπτης, αλαζόνας, περήφανος [ΟΑ,ΝΓ]. Τέλος, στα Βλαχ. Φουντούλ σημαίνει εγωιστής, οηματίας [ΚΝ]. Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε 3 Fodul και ούτε ένα Fudul. Κατά τη γνώμη μου το Φουντούλης είναι μεν ΑραβοΤουρκικής προελεύσεως αλλά μας το δωρίσανε η οι Αρβανίτες, το πιθανώτερο, η οι Βλάχοι.
Φουρίκης	TKA=67 (07/09) με 54 συνδρομητές να μένουν στη Σαλαμίνα (νησί)!!!! Αλβ. furrík= (1) φωλιά(κόττας, πάπιας κ.τ.λ.), κοτέτσι (2) καταφύγιο, ήσυχο μέρος, ζεστή γωνιά (3) μικρό σπίτι, καλύβι (4) φώλι, ψεύτικο αυγό που βάζουν στο κοτέτσι για να κάνη τα αυγά της η κόττα στο ίδιο σημείο.
Φούρκας Φουρκαλάς	TKA=20, 2 (07/09). Ο [ΑΚΛ] ετυμολογεί το Φούρκας από το Αρβ. furka=θυμός. Τα δικά μου λεξικά λένε τα εξής:
	<ul style="list-style-type: none"> • φούρκα (από το Λατ. furca= οποιοδήποτε εργαλείο είναι διχαλωτό)= (1) διχαλωτός πάσσαλος (2) σύμπλεγμα δοκαριών σε σχήμα T η σταυρού (3) αγχόνη, κρεμάλα. • φούρκα= ισχυρή μνησικακία, θυμός χωρίς εκδηλώσεις παραφοράς

- φούρκα= στενωπός, στενή ορεινή διάβαση. Αυτή η λέξη ετυμολογείται από τα Τρκ. αλλά βρήκα μία μόνο Οθ. λέξη που με τα χίλια ζόρια ταιριάζει: *ficac*=φαρδύς δρόμος ανάμεσα σε δύο βουνά [OS]
- φουρκάδα/φουρκάς= (1) δίκρανο (2) ποσότητα χόρτου/αχύρου που φυσιολογικά σηκώνει το δίκρανο
- Αλβ. *furka*= (1) ρόκα ηλακάτη(2) διχάλα (γεωργικό εργαλείο) (3) υποστήριγμα

Στην Ελλάδα υπάρχουν δύο χωριά με το όνομα Φούρκα (στην Κόνιτσα και στην Χαλκιδική) και κάποτε υπήρχε και χωριό Φούρκα Δερβένι στη Φθιώτιδα (σήμερα Καλαμάκι). Εκεί δόθηκε μάχη με συμμετοχή του Μακρυγιάννη. Οσον αφορά το όνομα του χωριού [εδώ](#) διαβάζουμε μεταξύ άλλων τα εξής:

- ....από διηγήσεις των παλαιότερων λέγεται ότι κτίστηκε από κάποιον Φούρκα ο οποίος ήταν καταδικασμένος σε κρεμάλα από τους τούρκους της περιοχής. Και όταν τον ετοίμασαν για να τον κρεμάσουν κοίταξε γύρο του και αναστέναξε λέγοντας Ερε τι τοποθεσία για να χτίσει κανείς χωριό εδώ . Ο επικεφαλής του αποσπάσματος τον άκουσε και δεν πίστευε στα αυτιά του διότι το χωριό είναι κτισμένο στην κορυφή της Οθρου και το χειμώνα κάνει πολύ κρύο και δεν προστατεύεται καθόλου από το βοριά και τα χιόνια . Τότε του λέει ...Εάν σου χαρίσω την ζωή θα χτίσεις πραγματικά χωριό εδώ επάνω ; και ο Φούρκας του αποκρίθηκε .. Ναι . Και φυσικά έτσι και έκανε αλλά το αρχικό όνομα του χωριού ήταν Ντερβέν Φούρκα πιθανόν από τον κατάδικο Φούρκα
- Οι Ζητουνιάτες Τζουμαίοι συγκρούονται με τους επίσης Ζητουνιάτες Μαραθούς και για να αποφύγουν τη σύλληψη από τους Τούρκους καταφεύγουν στη ράχη Φούρκα (=διχάλα στα Λατινικά) και αλλάζουν το επώνυμό τους σε Φούρκας.

Τελικά έχουμε όλα τα συστατικά που μας χρειάζονται. Τον Φούρκα έτοιμο για την αγχόνη/φούρκα, τη ράχη δίπλα στο Δερβένι ήτοι στενωπό/φούρκα και την φούρκα/διχάλα. Ας διαλέξει λοιπόν ο αναγνώστης όποια ερμηνεία γουστάρει.

Φούρλας[TN]
Φουρλάνος

TKA= 48, 15, 16. Στα Ελλ. φούρλα=σβούρα [ΣΤ,ΔΔ] αλλά και η γρήγορη στροφή χορευτή [ΙΜΤ]. Σύμφωνα δε με ένα Αγιασώτικο γλωσσάρι

Φούρλαρης	<p>φουρλατίζω= γυρίζω σα σβούρα, είμαι σε ψυχικό βρασμό. Η φούρλα θεωρείται Ιταλογενής από το frullo που βασικά περιγράφει γρήγορη παλινδρομική (π.χ. φτερούγισμα) η περιστροφική (π.χ. λεπίδι μίξερ, χτυπητήρι για αυγά) κίνηση και το θόρυβο (π.χ., βόμβο, θρόισμα) που παράγουν. Παρατηρούμε τέλος ότι στα Ιταλικά frulana= (1) δρεπάνι προσαρτημένο στο κάτω άκρο στειλιαριού (scythe για τους Αγγλομαθείς, faux/fauchon στα Γαλλικά) (2) είδος χορού, επίσης γνωστού ως furlana που χορεύεται στο Friuli. Οι Ιταλοί χρησιμοποιούν τα επώνυμα Furlan, Furlano και Furlani τα οποία κατά τα φαινόμενα είναι παράγωγα του (τοπικού) furlan=friulano= από το Friuli (περιοχή της Ιταλίας ΒορειοΑνατολικά της Βενετίας, συνορεύει με τη Σλοβενία και την Αυστρία). Με αυτά τα δεδομένα, το πιθανώτερο είναι οι δικοί μας Φουρλάνοι να ετυμολογούνται όπως και οι Ιταλοί.</p>
Φουρνίγκας	<p>TKA=0 αλλά υπάρχουν στο διαδίκτυο αναφορές στον προ πολλού αποθανόντα Κωνσταντίνο Φουρνίγκα, Βλάχο, Μετσοβίτη, μεγαλέμπορο στη Ρωσία και Εθνικό ευεργέτη. Στα Βλάχικα φουρνίγκα= μυρμήγκι.</p>
Φουρουκλάς	TKA=1 (07/09)
Φουρουλής	TKA=14 (07/09)
Φουρουντζής	TKA=1,3,2,1 (07/09). Στα Τρκ. firin= φούρνος και firinci=φούρναρης.
Φουρουντζίδης	Στα Αλβ. furrxhi= φούρναρης.
Φουρουντζόγλου	
Φουρουντζίδης	
Φουσέκας	TKA=5, 67 (07/09). Παραλλαγές του Φυσέκης, βλέπε επώνυμο.
Φουσέκης	
Φουστούκος	TKA=7 (07/09). Όπως και το Φιστικλής, βλέπε επώνυμο, αντίστοιχο του Τρκ. fistik.
Φούτσης[ΤΝ]	TKA=27, 2, 3, 9 (07/09). Ο [ΔΤ] ετυμολογεί το Φουτσιτζής από το Τρκ. fiçi=βαρέλι. Πρόκειται για αντιδάνειο δοθέντος ότι το fiçi ετυμολογείται από τα Ελληνικά, βούτη→φούτη→φούτση→ fiçi και βούτη=βούρτσα=κάδος όπου χτυπάγανε το γάλα για να βγάλουν το βούτυρο [ΣΤ]. Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε 2 Fiçi και 72 Fiçici. Παρατηρούμε ότι:
Φούτσιας	<ul style="list-style-type: none"> • Το Φούτσης πολύ σπάνια εμφανίζεται ως Φουτσιής αν και η ετυμολογία από το fiçi θα ταίριαζε καλύτερα με το Φουτσιής • Στα Αλβ. fuçi= (1) βαρέλι, κάδος (2) (άνθρωπος) κοιλαράς, χοντρος.
Φουτσιδής	
Φουτσιτζής	
Φραγκιάς	TKA=4 (08/09). Μάλλον παραλλαγή του Φράγκος.

Φράγκος	TKA=100+ (08/09). Οι Φράγκοι (Franks για τους Αγγλομαθείς) ήταν μία Γερμανική φυλή η οποία κατέλαβε τον 3 ^ο μ.Χ. αιώνα τη Γαλλία που συνεχίζει να αυτοαποκαλείται με το όνομα των κατακτητών: France! Στον Ελλαδικό χώρο το Φράγκος έγινε από τον 13 ^ο αιώνα και μετά συνώνυμο του Δυτικοευρωπαίος και συχνά χρησιμοποιήθηκε ως απαξιωτικός χαρακτηρισμός ανθρώπου που είχε θέσει εαυτόν εκτός του κοινωνικού συνόλου. Όταν ο φραγκοντυμένος Νικόλαος Δραγούμης σταυροκοπήθηκε στον Πόρο του 1827, η σπιτονοικοκυρά φώναξε σε άπταιστο ΕλληνοΑλβανική στις γειτόνισσες να έρθουν να δούν ένα Φράγκο που κάνει τον σταυρό του! (γραφτά ιδίου)
Φραντζής	TKA=100+. Οι [ΜΤ, ΔΣ] το ετυμολογούν από το Francesco, ο [ΧΣ] προτιμάει, χωρίς να είναι σίγουρος το Γαλ. Francois. Το Francois ταιριάζει και με το Φραντ[σ/ζ]έζικος=Γάλλος. Ένα πρόβλημα με όλες αυτές τις ετυμολογίες είναι ο Βυζαντινός αξιωματούχος Γεώργιος Φραντζής η Σφραντζής (1401-1480?) που έγραψε την ιστορία της αλώσεως της Πόλης. Δεν είναι βέβαια υποχρεωτικό οι σημερινοί Φραντζήδες και ο Βυζαντινός (Σ)φραντζής να έχουν την ίδια ετυμολογία αλλά όσο δεν ξέρουμε την ετυμολογία του Σφραντζή χρειαζόμαστε περισσότερα στοιχεία για να εδραιώσουμε την ετυμολογία των Φραντζήδων
Φραντζόλας Φραντζολάκης Φραντζόλης	TKA=10, 1, 1 (11/09). Από το φραντζόλα (τύπος ψωμιού καλής ποιότητας), λέξη που κατά τα φαινόμενα μας ήρθε από το Τρκ. francala (ίδια σημασία). Το francala μερικοί το ετυμολογούν από τα Ιτ. άλλοι από τα Γαλλικά. Ας μείνουμε στο «δεν ξέρω».
Φρέρης	TKA=73 (11/09). Κατά τον [ΜΤ] Ιταλογενές. Σύμφωνα με μία διαδικτυακή θεωρία παραλλαγή του Φράρος=καθολικός παπάς (λεπτομέρειες στο Φλάρος). Τέλος πιθανολογείται ότι το Ιτ. Freri προέρχεται από το Fredericus. Η πρώτη εκδοχή εξηγεί καλύτερα τους 73 Φρέρηδες παρά το γεγονός ότι θεωρητικά και επισήμως το καθολικό παπαδαριό δεν τεκνοποιεί.
Φρούντζας Φρουντζής Φρούντζος	TKA=9, 2, 5 (08/09). Το Φρούντζας εμφανίζεται, σπάνια, και ως Φρουντζάς. Τα επώνυμα θεωρούνται παραλλαγές του Φουρουντζής, βλέπε επώνυμο.
Φτίκας	TKA=1 (17/11). Φτίκας σημαίνει αυτιάς, άνθρωπος με μεγάλα αυτιά
Φυλλίζης	TKA=TKΘ=0 (07/09) αλλά το επώνυμο εμφανίζεται στο διαδίκτυο όπου υπάρχουν διάφορες μαρτυρίες για την οικογένεια Φυλλίζη από την Τραπεζούντα. Μάλλον από το Τρκ. filiz=βλαστάρι, μάτι φυτού, ακροβλάσταρο, ψαλλίδα, έλικα και filiz gibi= (άνθρωπος) λεπτός, λεπτοκαμωμένος. Η λέξη θεωρείται αντιδάνειο και κατά τον [ΙΖΕ] έλιξ (που κάποτε έπαιρνε δασεία)→feliz→filiz. Σημειώνουμε πάντως

	την ύπαρξη της Αραβογενούς λέξεως filiz=μετάλλευμα και filizî=ζωηρό πράσινο.
Φυλουκατζής [TN]	TKA=1 (08/09). Ισως από το Τρκ. filika=σωσίβια λέμβος, φελούκα και filikaci= ο υπεύθυνος για τα εν λόγω πλεύμενα. Επώνυμο Filikaci στους Τρκ. TK πάντως δεν βρήκα.
Φυρινίδης	TKA=1. Τρκ. firin= αρτοποιείο, φούρνος, καμίνι, κλίβανος. Βλέπε επώνυμο Φουρουντζής.
Φυρός	TKA=19 (08/09). Στα Ελλ. φύρα (στα Τρκ. fire και στα Αλβ. firë)=(1) απώλεια όγκου η βάρους (π.χ., όταν κάνουμε γιαούρτι της σακκούλας και φεύγουν τα υγρά) (2) μείωση πνευματικών ικανοτήτων (3) ο χυδαίος όχλος, ο όχλος σε ηθική κατάπτωση. Το φυρός έχει τις αντίστοιχες έννοιες. Ητοι (1) ότι έχασε όγκο η βάρους (2) ο μειωμένων πνευματικών ικανοτήτων (3) ο συρρικνωθείς. Το αν το επώνυμο φυρός συνδέεται με φυσική, πνευματική η ηθική κατάπτωση το αφήνω στην κρίση του αναγνώστη.
Φυρογένης Φυρογέννης	TKA= 21, 1 (08/09). Πέρα από το φυρός που σημαίνει μείωση (τι είδους;) έχουμε και το δεύτερο συνθετικό που μπορεί να είναι το γένος αλλά και τα γένηια. Με τα υπάρχοντα δεδομένα οι ετυμολογίες είναι πολλές και εκ πρώτης όψεως εξ ίσου πιθανές.
Φυσέκης Φυσεκίδης Φυσεκτοής	TKA= 17, 1, 1. Στα Τρκ. fizek= (1) φυσίγγι (2) ρουκέτα (3) ρολό απ-ό. νομίσματα (4) πυροτέχνημα και fizekçi= (1) αυτός που φκιάχνει η πουλάει δυσίγγια (2) πυροτεχνουργός. Παρατηρούμε όμως ότι η λέξη fizek είναι δάνειο από τα Ελλ. όπου το αρχαίο φύσιγγξ= το κούφιο κοτσάνι του σκόρδου [ΙΣ]. Στον ΤΚΚΕ βρίσκουμε 18 Fizek και 6 Fizekçi.
Φυσσούν	TKA=1 (07/09) αλλά και ο επώνυμος Πέτρος Φυσσούν. Περσογενές Τρκ. füsün= μαγεία, γοητεία, σαγήνη,ελκυστικότητα, θέλγητρο. Τρείς Füsün στον ΤΚΚΕ.
Φυτίλης	TKA=38, TKΘ=11 (07/09). Κατά τον [ΔΤ] από το Τρκ.fitil =φιτίλι. Οι [RT, FD] προσθέτουν όμως ότι στην αργκό fitil= μεθυσμένος, σκνίπα στο μεθύσι. Δύο στον Fitil ΤΚΚΕ.
Φωκαΐτης	TKA=TKΘ=0 (08/09) αλλά κάποιος διαδικτυακός Σταύρος Φωκαΐτης ήρθε δεύτερος σε αγώνα δρόμου το 2005. Εθνικό, σημαίνει «από τη Φώκαια», σήμερα γνωστή ως Φοça.
Φωκάς	TKA=100+ (08/09). Οι Φωκάδες ήταν επιφανής οικογένεια της Καππαδοκίας. Μέλος της ήταν ο Νικηφόρος Φωκάς ο οποίος απελευθέρωσε την Κρήτη από τους Σαρακηνούς και εν συνεχεία έγινε αυτοκράτορας (963-969). Μετά την πτώση της Πόλης οι Φωκάδες μετώκησαν (προσωρινά η μόνιμα) στη Μάνη. Βλέπε επώνυμο Φώκος.

Σημειώνουμε ότι Φωκάς λεγότανε και Αθηναίος στρατιωτικός, πολιτικός και ρήτορας (402 -318 π.χ.)

Φωκολώρος

TKA=2, 1 (08/09).

Φωκολώρος

Φώκος

TKA=23 (08/09). Φώκος είναι το όνομα μυθολογικού προσώπου, γιού θαλασσίας θεότητας, της Ψαμάθης, η οποία στην προσπάθειά της να αποφύγει τον Αιακό (βασιλιά της Αίγινας και πατέρα του Φώκου μεταμορφώθηκε σε φώκια. Ο Φώκος σύμφωνα με μία παράδοση, εποίκησε την Φωκίδα (που φέρει το όνομά του) με κατοίκους της Κορίνθου. Το Φώκος εμφανίζεται σαν κύριο όνομα και αργότερα σαν επώνυμο σε όλη τη διάρκεια της Ελλ. ιστορίας. Π.χ., Ο Διογένης ο Λαέρτιος αναφέρει ότι ο **Φώκος ο Σάμιος** τον 6^ο π.Χ. αιώνα, έγραψε μία πραγματεία με τίτλο «Περί ναυτικής Αστρολογίας» ενώ το 1821 ένας από τους πρωτεργάτες της εξέγερσης στη Σάμο λέγεται Κωσταντής Φώκος (παρατσούκλι Λαχανάς). Το Φώκος σαν κύριο όνομα εμφανίζεται σαν παραλλαγή του Φωκίων. Τέλος το Φωκάς ετυμολογείται όπως και το Φώκος από τη φώκη/φώκια και κατά τον [ΔΣ] σήμαινε στοργικός όπως η φώκια. Το κατά πόσον η φώκια είναι σύμβολο στοργής δεν το γνωρίζω, γνωρίζω όμως ότι μιλώντας για γυναίκες φώκια=άσχημη, μεγαλόσωμη και ασουλούπωτη, κακοφκιαγμένος λουκουμάς, ακόμα και μουστακαλού. Ίσως το Φώκος να είναι, απλά το ανδρικό ισοδύναμο της φώκιας-γυναίκας και να σημαίνει τον μεγαλόσωμο και ασουλούπωτο. Η ετυμολογία της λέξης φώκια είναι αμφισβητούμενη, ίσως από το φύσα/ φύσημα/ φυσερό [PC].

Φώσκολος

TKA=100+. Από το Ιταλ. Foscolo, υποκοριστικό του Ιταλ. Fosco, απο το Λατ. fuscus= σκούρος, μελαχρινός, μαυρειδερός. Ο Leonardo Foscolo βοήθησε τον Marco Sanudo να κουρσέψει τη Νάξο και πήρε την Ανάφη σα φέουδο και ο Ugo Foscolo (γεννημένος στη Ζάκυνθο, μητέρα Ελληνίδα) είναι επιφανής Ιταλός ποιητής.

Φωτομάρας

Όνομα αγωνιστών της επανάστασης (δές επιστολή του 1825, Μεσολόγγι, [εδώ](#)) καί δρόμου της Αθήνας. Το επώνυμο μάλλον σημαίνει «Τρελλοφώτης» μέ δεύτερο συνθετικό το Αλβ. marrë (δές λεπτομέρειες στο Λεμπέσης) χωρίς να αποκλείεται ο Φώτης της Μαρίας.

Φώτσης

Κύρια ονόματα

Φαέθων	Λαμπρός, λαμπερός [PC].
Φαλιά	Ισως από το Γαρυφαλλιά
Φιλοποίμην	Που αγαπάει τους ποιμένας, την ποιμενική ζωή, η το ποίμνιο [ΔΔ].
Φιλώτας	Ο [ΔΣ] το ετυμολογεί από το φίλος+ο'υς (αυτί) και το αποδίδει ως «αυτός που του αρέσει να ακούγεται, να τον επαινούν». Ισως. Η καττάληξη ώτας πάντως δέν σχετίζεται υποχρεωτικά με αυτιά (π.χ., Θεοδώτας=Θεός+δίδωμι) και σε μερικές περιπτώσεις (Ανθώτας, Καλώτας) μάλλον είναι απλά και μόνο κατάληξη. Το ίδιο πιστεύω και για το Φιλώτας. Ο επώνυμος Φιλώτας ήταν στρατηγός του μεγάλου Αλεξάνδρου, κατηγορήθηκε για συνομωσία, ωμολόγησε μετά από βασανιστήρια, και εκτελέστηκε.
Φρειδερίκη	ΙνδοΕυρωπαϊκή ρίζες pri= αγαπώ (εξ ης friend στα Αγγλικά)→ fridu= ειρήνη (βλέπε Siegfried) και reg= βασιλιάς ηγέτης (εξ ης rex, regnum, Reich και παρόμοια)→ Friedrich, Frederic, Frederica)= ειρηνικός ηγεμόνας. Όσοι ακόμη θυμούνται το «Δεν σε θέλει ο λαός, παρ' τη μάννα σου και μπρός!» δινκαιο' υνται να διαφωνήσουν.
Φρύνη	Στα αρχαία φρύνη η φρύνος λεγότανε είδος βατράχου και χρησιμοποιήθηκε, σκωπτικά, ως όνομα εταιρών μία από τις οποίες χρησιμοποιήθηκε σαν μοντέλο για την Αφροδίτη (Πραξιτέλης, Απελλής).
Φυλλιώ	Ισως από το Τριανραφυλλιά
Φωκίων	Βλέπε επώνυμο Φώκος

Φεραδούρος < βενετσ. ουσ. ferradore < ρήμ. ferrare (= στερεώνω με σίδερα) = σιδεράς.

Φερέτος < ιταλ. ferreto < υποκ. του ουσ. ferro (= σίδερο).

Φερμάνης < φερμάνι (το) < τουρκ. ferman. Σουλτανικό διάταγμα το οποίο ήταν αβλαβές, ή και ευπρόσδεκτο, από τους αποδέκτες του. Αντίθετα, το μπουγιουρντί, < τουρκ. buyurultu (= πρόσκληση για απολογία), είχε αρνητικά επακόλουθα για εκείνον που το λάμβανε.

Φέρμας I. < τουρκ. ferma = εντολή, διαταγή.

Φέρμας II. < προστ. ferma του ιταλ. ρήμ. fermare = σταματώ και μένω σταθερός, ακίνητος.

Φέστας < όψιμο μεσν. ουσ. φέστα < ιταλ. festa = γιορτή.

Φηλί κλειδί, επιρρ. φράση < θηλί (το), υποκορ. του ουσ. θηλεά (η) (= θηλιά - κλειδαρότρυπα) + κλειδί. Βλ. κ. και φράση: «Αυτές οι δυο γυναίκες είναι φηλί - κλειδί, σαν το κλειδί με την κλειδαρότρυπα, απόλυτα ταιριαστές.

Φίκιρης < τουρκ. fükür = σκεπτόμενος, νουνεχής.

Φιλίντας < λέξ. τουρκ. = καριοφίλι, είδος παλαιού εμπροσθογεμούς όπλου.

Φιλιντατζής < λέξ. τουρκ. = έμπορος τουφεκίων.

Φίλντισης < τουρκ. ουσ. fildisi = ελεφαντόδοντο, σεντέφι κ. επών. Φίλντισης.

Φίλτσος επών. < λέξ. σλαβ. = Φίλιππος.

Φιντανίδης < Φιντάνης < αντιδάν. φιντάνι (το) < τουρκ. fidan < αρχ. ουσ. φυτάνη (η) = νεαρό φυτό
κ. μτφ. παιδί νηπιακής ηλικίας,

Φιρινίδης < λέξ. τουρκ. = φούρνος, κλίβανος

Φλόκας < βλάχ. floc < λατ. flocus = φούντα μαλλιών.

Φλουρέντζος όνομ. < παραφθ. του Φλωρέντιος < λατ. florens - ntis < ρήμ. florere (= ανθώ) =
ανθηρός.

